

III

(Други актове)

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

РЕШЕНИЕ НА НАДЗОРНИЯ ОРГАН НА ЕАСТ

№ 301/14/COL

от 16 юли 2014 година

за изменение за деветдесет и осми път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавните помощи с приемането на нови насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. [2015/790]

НАДЗОРНИЯТ ОРГАН НА ЕАСТ („Органът“),

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението за Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“), и по-специално членове 61—63 от него и Протокол 26 към него,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на надзорен орган и съд (наричано по-нататък „Споразумението за надзорен орган и съд“), и по-специално член 5, параграф 2, буква б) и член 24 от него и член 1 от част I от Протокол 3 към него,

като има предвид, че:

съгласно член 24 от Споразумението за надзорен орган и съд Органът прилага разпоредбите на Споразумението за ЕИП по отношение на държавната помощ,

съгласно член 5, параграф 2, буква б) от Споразумението за надзорен орган и съд Органът публикува уведомления или насоки по въпроси, които се разглеждат в Споразумението за ЕИП, ако това се предвижда изрично в това споразумение или в Споразумението за надзорен орган и съд или ако Органът сметне това за необходимо,

на 9 април 2014 г. Европейската комисия прие Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. ⁽¹⁾. В насоките се определят условията, според които държавната помощ за защита на околната среда и енергетиката може да бъде обявена за съвместима. Те са приложими от 1 юли 2014 г.,

настоящите насоки са от значение за Европейското икономическо пространство,

следва да се осигури еднакво прилагане на правилата за държавната помощ на ЕИП в цялото Европейско икономическо пространство в съответствие с целта за еднородност, посочена в член 1 от Споразумението за ЕИП,

съгласно точка II от глава „ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ“ от приложение XV към Споразумението за ЕИП Надзорният орган ще приеме, след консултиране с Европейската комисия, актове, които съответстват на актовете, приети от Европейската комисия,

СЛЕД консултиране с Европейската комисия,

СЛЕД консултиране с държавите от ЕАСТ с писмо по този въпрос от 26 юни 2014 г.,

⁽¹⁾ ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Материалноправните норми в областта на държавните помощи се изменят чрез въвеждане на нови насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. Новите насоки са приложени към настоящото решение и представляват неразделна част от него.

Член 2

Само текстът на английски език е автентичен.

Съставено в Брюксел на 16 юли 2014 година.

За Надзорния орган на ЕАСТ

Oda Helen SLETNES

Председател

Helga JÓNSDÓTTIR

Член на колегията

—

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЧАСТ III — ХОРИЗОНТАЛНИ ПРАВИЛА

Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. ⁽¹⁾

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	3
1. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	5
1.1. Приложно поле	5
1.2. Мерки за помощ, обхванати от насоките	6
1.3. Определения	6
2. ПОМОЩ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕНЕРГЕТИКАТА, ЗА КОЯТО ТРЯБВА ДА БЪДЕ ОТПРАВЕНО УВЕДОМЛЕНИЕ	11
3. ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 61, ПАРАГРАФ 3, БУКВА В) ОТ СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ЕИП	11
3.1. Общи принципи за оценка	12
3.2. Общи разпоредби за съвместимост	13
3.3. Помощи за енергия от възобновяеми източници	24
3.4. Мерки за енергийна ефективност, включително комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и районни отоплителни и охладителни системи	28
3.5. Помощи за ефективно използване на ресурсите, и по-специално помощи за управление на отпадъци	30
3.6. Помощ за улавяне и съхранение на въглерод (УСВ)	31
3.7. Помощ под формата на облекчения или освобождавания от данъци за околната среда и под формата на намаления на финансовата подкрепа за електроенергия от възобновяеми източници	32
3.8. Помощ за енергийна инфраструктура	35
3.9. Помощ за адекватност на производството на електроенергия	37
3.10. Помощ под формата на схеми за търгуеми разрешения	40
3.11. Помощ за преместване на предприятия	41
4. ОЦЕНКА	42
5. ПРИЛАГАНЕ	42
6. ДОКЛАДВАНЕ И МОНИТОРИНГ	43
7. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ	43

ВЪВЕДЕНИЕ

- (1) С цел да се избегнат ситуации, в които предоставянето на държавни помощи води до нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар и засягане на търговията между договарящите се страни, в член 61, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство („Споразумението за ЕИП“) се посочва принципът за забрана на държавните помощи. В някои случаи обаче държавната помощ може да бъде съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграфи 2 и 3 от Споразумението за ЕИП.
- (2) Въз основа на член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП Надзорният орган на ЕАСТ („Органът“) може да счете за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП държавна помощ за улесняване развитието на някои икономически дейности в ЕИП, доколкото тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.

⁽¹⁾ Настоящите насоки съответстват на Насоките на Европейската комисия относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г., които бяха приети на 9 април 2014 г. (ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1).

- (3) Целите на политиката за опазване на околната среда трябва да се вземат предвид, когато се оценява съвместимостта на държавната помощ в сектора на опазване на околната среда, по-специално с оглед на насърчаване на устойчивото развитие (вж. членове 73 — 75 и деветото съображение от преамбюла към Споразумението за ЕИП). Съответно политиките за защита на конкуренцията и за опазване на околната среда не са взаимно противоречиви, но изискванията за опазване на околната среда е нужно да бъдат интегрирани в определението и прилагането на политиката за защита на конкуренцията, по-специално с оглед на утвърждаване на устойчивото развитие.
- (4) Европейската комисия („Комисията“) при нови Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. („Насоките на Комисията“). Насоките на Комисията са инструмент за прилагането на редица решения относно политиката, взети от Европейския съюз, включително стратегията „Европа 2020“⁽²⁾, „пакета за климата и енергетиката“⁽³⁾, водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“⁽⁴⁾, Пътната карта за ефективно използване на ресурсите⁽⁵⁾, както и съобщението „Рамка на политиката в областта на климата и енергетиката в периода от 2020 г. до 2030 г.“⁽⁶⁾ („Рамката за 2030 г.“), в които се определят целите по отношение на енергетиката и климата, които трябва да бъдат постигнати до 2030 г. В няколко заключения на Съвета също се призовава за постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии⁽⁷⁾. Ето защо в Насоките на Комисията се проучват отрицателните въздействия на субсидиите за дейности, нанасящи вреда на околната среда, като същевременно се взема под внимание необходимостта да се разгледат някои компромиси между отделните области и политики, които бяха отчетени в тези инструменти на политиката. Настоящите насоки не обхващат например помощите за добив на изкопаеми горива.
- (5) Органът отбелязва, че тези инструменти на политиката, както и редица законодателни разпоредби, за които се отнасят настоящите насоки, не могат да бъдат включени или попадат извън приложното поле на Споразумението за ЕИП.⁽⁸⁾ Въпреки това, за да се осигурят еднакво прилагане на разпоредбите за държавните помощи и равни конкурентни условия в цялото Европейско икономическо пространство, когато оценява съвместимостта на помощите за околната среда с функционирането на Споразумението за ЕИП, Органът по принцип ще използва същите бази за сравнение като тези в Насоките на Комисията, като ще взема предвид конкретната законодателна ситуация в държавите от ЕАСТ. Това означава, че настоящите насоки се отнасят до съответното законодателство и документи на политиката на Европейския съюз, когато са приети такива. Органът подчертава, че това позоваване на законодателството на Европейския съюз не означава, че държавите от ЕАСТ са длъжни да се съобразяват с това законодателство, когато това законодателство не се прилага съгласно Споразумението за ЕИП⁽⁹⁾. Тези текстове служат само като основа за извършване на оценка на съвместимостта на мерките за държавна помощ с функционирането на Споразумението за ЕИП по смисъла на член 61, параграф 3 от Споразумението за ЕИП.
- (6) В настоящите насоки Органът определя условията, при които помощи в областта на енергетиката и околната среда могат да бъдат счестени за съвместими с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП.
- (7) В съобщението относно модернизиранието на държавната помощ⁽¹⁰⁾ Комисията обяви три цели, които следва да се постигнат чрез модернизиранието на начина, по който се контролират държавните помощи:
- а) насърчаване на устойчив, интелигентен и приобщаващ растеж в рамките на конкурентен вътрешен пазар;
 - б) съсредоточаване на предварителния контрол на Комисията върху случаите с най-голямо въздействие върху вътрешния пазар и същевременно укрепване на сътрудничеството с държавите членки при прилагането на правилата за държавната помощ;
 - в) опростяване на правилата и ускоряване на вземането на решения.

⁽²⁾ COM(2010) 2020 окончателен, 3.3.2010 г.

⁽³⁾ Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите-членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 136) и Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16), включени в точка 41 от приложение IV към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 162/2011 (ОВ L 76, 15.3.2012 г., стр. 49 и Притурка за ЕИП № 15, 15.3.2012 г., стр. 56).

⁽⁴⁾ COM(2011) 21, 26.1.2011 г.

⁽⁵⁾ COM(2011) 571 окончателен, 20.9.2011 г.

⁽⁶⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Рамка на политиката в областта на климата и енергетиката в периода от 2020 г. до 2030 г.“ (COM(2014) 15 final), 22.1.2014 г.

⁽⁷⁾ В заключенията на Европейския съвет от 23 май 2013 г. бе потвърдена необходимостта от постепенно прекратяване на субсидиите за дейности, нанасящи вреда на околната среда или на икономиката, включително за изкопаеми горива, за да се улеснят инвестициите в нова и интелигентна енергийна инфраструктура.

⁽⁸⁾ Например някои законодателни актове, с които се установяват стандарти на Съюза, може да не са включени в Споразумението за ЕИП. Още повече че законодателството на Европейския съюз по отношение на данъчната хармонизация попада като такова извън приложното поле на Споразумението за ЕИП.

⁽⁹⁾ Например Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51) не се прилага от държавите от ЕАСТ.

⁽¹⁰⁾ COM(2012) 209, 8.5.2012 г.

- (8) По-специално Комисията призова за общ подход при прегледа на отделните насоки и рамки, основан на укрепването на вътрешния пазар, с който се насърчава по-висока ефективност при изразходването на публични средства чрез по-добър принос на държавните помощи за постигането на целите от общ интерес, по-внимателно проучване на стимулиращия ефект, ограничаване на помощта до необходимия минимум и избягване на потенциални отрицателни ефекти на помощите върху конкуренцията и търговията. Тези принципи бяха приложени също и от Органа. Условиата за съвместимост, определени в настоящите насоки, са базирани на тези общи принципи за оценка.

1. Приложно поле и определения

1.1. Приложно поле

- (9) Настоящите насоки се прилагат по отношение на държавна помощ, предоставена за цели, свързани с опазването на околната среда или с енергетиката във всички сектори, обхванати от Споразумението за ЕИП, доколкото мерките са включени в раздел 1.2. Поради това те се прилагат към секторите, обхванати от специфични правила на ЕИП по отношение на държавната помощ (напр. транспорт ⁽¹¹⁾ и въглища), освен ако в тези специфични правила не се предвижда друго.
- (10) Настоящите насоки не се прилагат към:
- а) проектирането и производството на благоприятни за околната среда продукти, машини или транспортни средства, с оглед използване на по-малко природни ресурси, и предприемането на действия в заводи или други производствени единици за подобряване на безопасността или хигиената ⁽¹²⁾;
 - б) финансирането на мерки за опазване на околната среда, свързани с въздушна, пътна, железопътна, вътрешноводна и морска транспортна инфраструктура;
 - в) трудно възстановимите разходи съгласно определението в Насоките за методологията за анализирани на държавните помощи, свързани с трудно възстановимите разходи ⁽¹³⁾;
 - г) държавните помощи за научни изследвания, развитие и иновации ⁽¹⁴⁾, които са подчинени на правилата, определени в Насоките за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации ⁽¹⁵⁾;
 - д) държавните помощи за мерки за опазване на биологичното разнообразие ⁽¹⁶⁾.
- (11) Помощите в областта на енергетиката и околната среда не могат да се предоставят на предприятия в затруднено положение, както са определени за целите на настоящите насоки в приложените изменени или заменени Насоки за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение ⁽¹⁷⁾.
- (12) Когато се извършва оценка на помощ в полза на предприятие, което е обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване, след като с предишно решение на Органа е било обявено, че дадена държавна помощ е неправомерна и несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, Органът ще вземе под внимание размера на помощта, който все още не е възстановен ⁽¹⁸⁾.

⁽¹¹⁾ По-специално настоящите насоки не засягат Насоките за държавните помощи за железопътните предприятия (приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 788/08/COL (ОВ L 105, 21.4.2011 г., стр. 32). Насоките за железопътния транспорт разрешават различни форми на помощ, в това число и на помощ за съкращаване на външните разходи на железопътния транспорт. Тази помощ се обхваща от раздел 6.3 от Насоките за железопътния транспорт и има за цел отчитане на факта, че железопътният транспорт позволява да се избегнат външните разходи в сравнение с конкурентните видове транспорт. Ако всички условия на раздел 6.3 от Насоките за железопътния транспорт са изпълнени и при условие че помощта се предоставя без дискриминация, договарящите се страни могат да предоставят помощ за съкращаване на външните разходи.

⁽¹²⁾ Помощта за опазване на околната среда като цяло е по-малко нарушаваща конкуренцията и по-ефективна, ако се предоставя на потребителя/ползвателя на екологични продукти, а не на производителя на екологични продукти. Освен това използването на етикети и твърдения за екологосъобразност на продуктите може да бъде друго средство, което да позволи на потребителите/ползвателите да вземат информирани решения за покупка и за повишаване на търсенето на екологични продукти. Когато са добре изготвени, признати, потребителите ги разбират, доверяват се и ги считат за подходящи, стабилните екологични етикети и истинните твърдения за екологосъобразност могат да се превърнат в мощен инструмент за направляване и оформяне на (потребителското) поведение към по-екологични избори. Използването на реномирано етикетирание/схема за сертифициране с ясни критерии и предмет на външна (гражданска) проверка ще бъде един от най-ефективните начини за предприятията да докажат на потребителите и на заинтересованите страни, че отговарят на високи екологични стандарти. В тази връзка Органът не включва в настоящите насоки специфични правила за помощ за проектиране и производство на екологични продукти.

⁽¹³⁾ Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 262/02/COL (ОВ L 139, 25.5.2006 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Насоките предвиждат бонус за проекти за екоинновации, които са силно екологосъобразни и силно иновационни инвестиции.

⁽¹⁵⁾ Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 271/14/COL.

⁽¹⁶⁾ Тази помощ може да се разглежда от гледна точка на правилата за УОИИ; вж. дела SA.31243 (2012/N) и NN8/2009.

⁽¹⁷⁾ Насоки за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение, приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 305/04/COL (ОВ L 107, 28.4.2005 г., стр. 28).

⁽¹⁸⁾ В тази връзка вж. решението от 13 септември 1995 г. по съединени дела T-244/93 и T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Комисия, Сборник, стр. II-2265.

1.2. Мерки за помощ, обхванати от насоките

- (13) Органът определи редица мерки в областта на енергетиката и околната среда, за които предоставянето на държавна помощ при определени условия може да бъде счетено за съвместимо с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП:
- а) помощ за надхвърляне на стандартите на Съюза или за повишаване на нивото на опазване на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза (включително за придобиване на нови превозни средства);
 - б) помощ за ранно адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза;
 - в) помощ за проучвания в областта на околната среда;
 - г) помощ за възстановяване на замърсени терени;
 - д) помощ за енергия от възобновяеми източници;
 - е) помощ за мерки за енергийна ефективност, включително комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и районни отоплителни и охладителни системи;
 - ж) помощ за ефективно използване на ресурсите, и по-специално за управление на отпадъците;
 - з) помощ за улавяне, транспорт и съхранение на CO₂, включително отделни елементи на веригата за улавяне и съхранение на въглерод (УСВ);
 - и) помощ под формата на намаляване или освобождаване от данъци, свързани с опазването на околната среда;
 - й) помощ под формата на намаляване на финансовата подкрепа за електроенергия от възобновяеми източници;
 - к) помощ за енергийна инфраструктура;
 - л) помощ за мерки за адекватност на производството на електроенергия;
 - м) помощ под формата на търгуеми разрешителни;
 - н) помощ за преместване на предприятия.

1.3. Определения

- (14) За целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

- 1) „опазване на околната среда“ означава всяко действие, предназначено да премахне или да предотврати вреда на заобикалящата физическа среда или природните ресурси чрез дейността на получателя на помощта, за да се намали рискът от такава вреда или да се постигне по-ефективно използване на природните ресурси, включително мерките за енергоспестяване и използването на възобновяеми източници на енергия;
- 2) „енергийна ефективност“ означава количеството спестена енергия, определено чрез измерване и/или преценка за потреблението преди и след прилагането на мярка за повишаване на енергийната ефективност, като същевременно се осигурява нормализиране на външните условия, които оказват въздействие върху потреблението на енергия;
- 3) „стандарт на Съюза“ означава:
 - а) задължителен стандарт на Съюза, определящ нивата, които трябва да бъдат постигнати от отделните предприятия по отношение на опазването на околната среда ⁽¹⁹⁾, или
 - б) задължението по Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾ да се използват най-добрите налични техники (НДНТ) и да се гарантира, че нивата на емисиите на замърсителите не са високи отколкото биха били, когато се прилагат НДНТ; за случаите, в които равнищата на емисиите при използване на НДНТ са определени в актовете за изпълнение, приети по Директива 2010/75/ЕС, тези нива ще бъдат приложими за целите на настоящите насоки; когато тези равнища са изразени като обхват, ще се прилага лимитът, постигнат за първи път с НДНТ;

⁽¹⁹⁾ В съответствие с това стандартите или целите, определени на равнището на Съюза, които са задължителни за договарящите се страни, но не и за отделните предприятия, не се считат за стандарти на Съюза.

⁽²⁰⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

- 4) „екоиновация“ означава всички форми на иновационни дейности, чийто резултат или цел е значително подобряване на опазването на околната среда, включително нови производствени процеси, нови продукти или услуги и ново управление и бизнес методи, чието използване или прилагане вероятно ще предотврати или съществено ще намали рисковете за околната среда, замърсяването и други отрицателни въздействия при използването на ресурси по време на пълния цикъл на съответните дейности.

За целите на това определение следните не се считат за иновации:

- i) несъществени промени или подобрения;
 - ii) увеличаване на производствения или обслужващия капацитет чрез добавяне на производствени или логистични системи, които са много сходни с вече използваните;
 - iii) промени в деловата практика, организацията на работното място или външните отношения, основани на вече използвани в предприятието организационни методи;
 - iv) промени в управленската стратегия;
 - v) сливания и придобивания;
 - vi) преустановяване на използването на даден процес;
 - vii) обикновена основна подмяна или разширяване;
 - viii) промени, произтичащи единствено от промените в определящите цени, нагаждане спрямо клиента, редовни сезонни и други циклични промени;
 - ix) търговия с нови или значително подобрени продукти;
- 5) „възобновяеми енергийни източници“ означава следните възобновяеми неизкопаеми енергийни източници: вятърна, слънчева, аеротермална, геотермална, хидротермална и океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни станции за отпадъчни води и биогаз;
- 6) „биомаса“ означава биоразградимата част на продукти, отпадъци или остатъци от земеделието (включително растителни и животински вещества), горското стопанство и свързаните с тях отрасли, както и биогазове и биоразградимата част на промишлени и битови отпадъци;
- 7) „биогорива“ означава течно или газообразно гориво за транспорт, което е произведено от биомаса;
- 8) „течни горива от биомаса“ означава произведени от биомаса течни горива, използвани за енергийни цели, различни от транспортните, включително за производство на електроенергия, отоплителни и охладителни системи;
- 9) „устойчиви биогорива“ означава биогорива, които изпълняват критериите за устойчивост, посочени в член 17 от Директива 2009/28/ЕО за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и нейните изменения ⁽²¹⁾;
- 10) „механизъм за сътрудничество“ означава механизъм, който отговаря на условията на член 6, 7 или 8 от Директива 2009/28/ЕО;
- 11) „енергия от възобновяеми енергийни източници“ означава енергията, произведена от съоръжения, които използват единствено възобновяеми енергийни източници, както и съответният дял, измерен в топлинна стойност, на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници в хибридни съоръжения, които използват и традиционни енергийни източници и тя включва електроенергия от възобновяеми източници, използвана за зареждане на системите за съхранение, но изключва електроенергия, произведена като резултат от използване на тези системи;
- 12) „когенерация“ или комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (СНР) означава едновременно производство в един процес на топлинна енергия и електрическа и/или механична енергия;

⁽²¹⁾ Критериите за устойчивост се прилагат също и за течни горива от биомаса в съответствие с Директива 2009/28/ЕО.

- 13) „високоэффективно комбинирано производство на енергия“ означава комбинирано производство на енергия, което отговаря на определението за високоэффективно комбинирано производство на енергия съгласно член 2, параграф 34 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾;
- 14) „ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ означава районни отоплителни и охладителни системи, които отговарят на определението за ефективни районни отоплителни и охладителни системи съгласно член 2, параграфи 41 и 42 от Директива 2012/27/ЕС. Това определение включва производствените централи за отопление и охлаждане и мрежата (включително свързаните с нея съоръжения), които са необходими за разпределението на отоплението или охлаждането от производствените агрегати до помещенията на клиента;
- 15) „данък околна среда“ означава данък със специфична данъчна основа, който има ясен отрицателен ефект върху околната среда или чрез който се цели облагане на определени дейности, стоки или услуги, така че разходите за опазване на околната среда да могат да бъдат включени в тяхната цена и/или производителите и потребителите да се насочат към дейности, които имат по-добро въздействие върху околната среда;
- 16) „минималното данъчно ниво за Съюза“ означава минималното ниво на данъчно облагане, предвидено в законодателството на Съюза; за енергийните продукти и електроенергията това означава минималното ниво на данъчно облагане, предвидено в приложение I към Директива 2003/96/ЕО;
- 17) „малко или средно предприятие“ (МСП) означава предприятие, което отговаря на условията, определени в препоръката на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия ⁽²³⁾;
- 18) „голямо предприятие“ и „голяма фирма“ означава предприятия, които не попадат в определението за МСП;
- 19) „индивидуална помощ“ означава помощ, предоставена съгласно схема или на *ad hoc* основа;
- 20) „интензитет на помощта“ означава брутният размер на помощта, изразен като процент от допустимите разходи; всички използвани цифри трябва да бъдат взети преди приспадане на данъци или на други такси, когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездна помощ, размерът на помощта трябва да бъде еквивалентът на безвъзмездна помощ, помощта, платима на няколко вноски, трябва да бъде изчислена по стойността ѝ към момента на нейното предоставяне. лихвеният процент, който се използва при сконтирането и при изчисляването на размера на помощта под формата на заем при облекчени условия, трябва да бъде референтният лихвен процент, приложим към момента на предоставяне на помощта; интензитетът на помощта се изчислява за всеки получател;
- 21) „оперативни ползи“ означава, за целите на изчисляване на допустимите разходи, по-специално спестяване на разходи или допълнително помощно производство, пряко свързано с допълнително инвестиране за опазване на околната среда и където е приложимо, ползи, произтичащи от други помощни мерки, независимо дали представляват държавна помощ или не, включително оперативна помощ, отпусната за същите допустими разходи, тарифи за хранване или други помощни мерки;
- 22) „оперативни разходи“ означава, за целите на изчисляване на допустимите разходи, по-специално допълнителни производствени разходи като разходи за поддръжка, произтичащи от допълнителна инвестиция за опазване на околната среда;
- 23) „материални активи“ означава, за целите на изчисляване на допустимите разходи, инвестициите в земя, които са стриктно необходими за постигане на целите по опазване на околната среда, инвестициите в сгради, съоръжения и оборудване, с които се цели намаляване или премахване на замърсяването и шетите, и инвестиции за адаптиране на производствените методи с оглед опазване на околната среда;
- 24) „нематериални активи“ означава, за целите на изчисляване на допустимите разходи, разходите за трансфер на технологии чрез придобиването на работни лицензи или на патентовано и непатентовано ноу-хау, където тези разходи отговарят на следните условия:
 - а) те трябва да бъдат считани за актив, подлежащ на амортизация;
 - б) да са закупени при пазарни условия от предприятие, в което придобиващият няма право на пряк или непряк контрол;

⁽²²⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

⁽²³⁾ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36. Насоките на Органа за помощ за микро-, малки и средни предприятия (МСП), приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 94/06/COL (ОВ L 36, 5.2.2009 г., стр. 62), включват определението, изложено в препоръката на Комисията.

- в) да бъдат включени в активите на предприятието и да останат в предприятието на получателя на помощта и да се ползват там най-малко пет години; това условие не се прилага, ако нематериалният актив е остарял в техническо отношение; ако през тези пет години активите бъдат продадени, постъпването от продажбата трябва да се приспадне от допустимите разходи и целият или част от размера на помощта трябва да се възстанови в случаите, в които това е уместно;
- 25) „интернализация на разходите“ означава принципът, че всички разходи, свързани с опазването на околната среда, трябва да бъдат включени в производствените разходи на замърсяващите предприятия;
- 26) „замърсител“ означава някой, който пряко или непряко уврежда околната среда или който създава условия, водещи до такова увреждане ⁽²⁴⁾;
- 27) „замърсяване“ е вредата, причинена от замърсителя чрез пряко или непряко увреждане на околната среда или чрез създаване на условия, които водят до такова увреждане на физически заобикалящата среда или на природните ресурси;
- 28) „принципът замърсителят плаща“ или ПЗП означава, че разходите за мерки за справяне със замърсяването трябва да бъдат поети от замърсителя, който причинява замърсяването;
- 29) „замърсена зона“ означава обект, където има потвърдено причинено от човека наличие на опасни вещества в степен, в която те излагат човешкото здраве или околната среда на значителен риск, като се има предвид настоящото и съгласуваното бъдещо използване на земята;
- 30) „помощ *ad hoc*“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;
- 31) „енергийна инфраструктура“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, които са разположени в ЕИП или свързват ЕИП с една или повече трети държави и които попадат в една от следните категории:
- а) относно електроенергията:
- i) инфраструктура за пренос, както е определена в член 2, параграф 3 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾;
 - ii) инфраструктура за пренос, както е определена в член 2, параграф 5 от Директива 2009/72/ЕО;
 - iii) хранилища за електроенергия, които се определят като съоръжения, използвани за натрупване на електроенергия за постоянно или временно в надземна или подземна инфраструктура или геоложки обекти, при условие че те са директно свързани към електропроводи за високо налягане, проектирани за напрежение 110 kV или по-високо;
 - iv) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, определени в подточки i)–iii), включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции; както и
 - v) интелигентни мрежи, определени като всякакво оборудване, линии, кабели или инсталации, както за напрежения на пренос, така и за ниско и средно напрежение (разпределение), чиято цел е двупосочна цифрова комуникация, реалновременна или близка до реалновременната, интерактивно и интелигентно следене и управление на производството на електроенергия, преноса, разпределението и потреблението в рамките на дадена електроенергийна мрежа с оглед на разработването на мрежа, ефективно интегрираща поведението и действията на всички свързани с нея мрежови потребители — производители, консуматори на енергия и тези, които са и двете — за да се гарантира икономически ефективна, устойчиво развита електроенергийна система с ниски загуби и високо качество, както и сигурност на електроснабдяването и безопасност;
- б) относно газа:
- i) преносни и разпределителни газопроводи за транспортиране на природен газ и биогаз, които са част от мрежа, с изключение на газопроводите с високо налягане, използвани за разпределение на природен газ в предходна част от мрежата;
 - ii) подземни хранилища, свързани с посочените газопроводи за високо налягане, посочени в подточка i);

⁽²⁴⁾ Препоръка 75/436/Евратом, ЕОБС, ЕИО на Съвета от 3 март 1975 г. относно разпределението на разходите и действията по въпросите на опазване на околната среда (ОВ L 194, 25.7.1975 г., стр. 1).

⁽²⁵⁾ Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

- iii) съоръжения за приемане, съхраняване и регазификация или понижаване на налягането на втечен природен газ (ВПГ) или съгъстен природен газ (СПГ); както и
 - iv) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системата или за осигуряване на възможност за реверсивно подаване на газ, включително компресорни станции;
- в) относно нефта:
- i) нефтопроводи, използвани за транспортиране на суров нефт;
 - ii) помпени станции и нефтохранилища, необходими за експлоатацията на нефтопроводи за суров нефт; както и
 - iii) всички съоръжения или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на системата, включително системите за защита, следене и контрол, и съоръженията за реверсивно подаване;
- г) по отношение на CO₂: мрежи от тръбопроводи, включително свързаните с тях компресорни станции, за преноса на CO₂ към местата за съхранение, с цел инжектиране на CO₂ в подходящи подземни геоложки формации за постоянно съхранение;
- 32) „финансов дефицит“ означава разликата между положителните и отрицателните парични потоци през жизнения цикъл на инвестицията, дисконтирани с тяхната текуща стойност (обикновено използвайки цената на капитала);
- 33) „улавяне и съхранение на въглерод“ или УСВ означава набор от технологии за улавяне на въглеродния диоксид (CO₂), който се отделя от промишлени съоръжения, работещи с изкопаеми горива или биомаса, включително електроцентрали, пренасяне на въглеродния диоксид до подходящо съоръжение за съхранение и влагането му в подходящи подземни геоложки образувания с цел постоянно съхранение на CO₂;
- 34) „адекватност на производството на електроенергия“ означава равнище на мощностите за производство на електроенергия, което се счита за адекватно за задоволяване на равнищата на търсене у договарящите се страни в даден период, въз основа на конвенционален статистически показател, използван от организациите, признати, че изпълняват решаваща роля в изграждането на единен пазар на електроенергия, например Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ENTSO-E);
- 35) „производител“ означава предприятие, което произвежда електроенергия за търговски цели;
- 36) „мярка за осигуряване на генерираща мощност“ означава механизъм, чиято цел е да гарантира, че на национално равнище се постигат определени равнища на адекватност на производството на електроенергия;
- 37) „задължение за балансиране“ означава задължение във връзка с отклонения при производството, потреблението и сделките на пазара на дадена BRP в рамките на определен период за отстраняване на дисбаланс;
- 38) „стандартно задължение за балансиране“ означава недискриминационно задължение за балансиране между отделните технологии, при което нито един производител не е освободен от тези задължения;
- 39) „отговорна за баланса страна (BRP)“ означава пазарен участник или избран от него представител, който носи отговорност за отстраняване на дисбалансите;
- 40) „дисбаланси“ означава отклонения при производството, потреблението и сделките на пазара на дадена BRP в рамките на определен период за отстраняване на дисбаланс;
- 41) „отстраняване на дисбаланс“ означава механизъм за финансово уреждане, насочен към възстановяване на разходите от балансиране, приложими по отношение на дисбаланс на BRP;
- 42) „период за отстраняване на дисбаланс“ означава времето, което се използва за изчисляване на дисбаланса на BRP;
- 43) „конкурентна тръжна процедура“ означава недискриминационна тръжна процедура, която предвижда участието на достатъчен брой предприятия и при която помощта е отпусната въз основа на първоначалната оферта, представена от участника в търга или клирингова цена. Освен това бюджетът или обемът, свързан с тръжната процедура, е правнообвързващо ограничение, от което следва, че невсички участници могат да получат помощ;

- 44) „започване на работа“ означава започване на строителните работи по инвестицията или поемане на първия твърд ангажимент за поръчване на оборудване или други ангажименти, които правят инвестицията необратима, в зависимост от това кое е първо във времето. Закупуването на земя и подготвителните работи, като например получаване на разрешителни и провеждане на предварителни проучвания за осъществимост, не се считат за започване на работа. При поглъщания на предприятия „започване на работите по проекта“ означава момента на придобиване на активите, пряко свързани с придобития стопански обект;
- 45) „демонстрационен проект“ означава проект, доказващ наличието на технология, която е първа по рода си в ЕИП и представляваща значително нововъведение, което далеч надхвърля нивото на развитие на техниката.
- 46) „подпомагани области“ означава областите, определени в одобрената карта на регионалните помощи за периода от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2020 г., в изпълнение на член 61, параграф 3, букви а) и в) от Споразумението за ЕИП;
- 47) „карта на регионалните помощи“ означава списък с области, определени от договаряща се страна в съответствие с условията, посочени в Насоките за регионална държавна помощ за периода 2014—2020 г. ⁽²⁶⁾.

2. Помощ в областта на околната среда и енергетиката, за която трябва да бъде отправено уведомление

- (15) Индивидуалната помощ, предоставена въз основа на схема за помощ, продължава да бъде обхваната от задължението за отправяне на уведомление съгласно член 62, параграф 3 от Споразумението за ЕИП, ако помощта надхвърля следните прагове ⁽²⁷⁾ за уведомяване и не е предоставена въз основа на конкурентна тръжна процедура:
 - а) инвестиционна помощ: когато размерът на помощта надхвърля 15 млн. евро за едно предприятие;
 - б) оперативна помощ за производство на възобновяема електроенергия и/или комбинирано производство на възобновяема топлоенергия: когато помощта се отпуска за инсталации за възобновяема електроенергия в обекти, където произтичащият производствен капацитет за възобновяема електроенергия на обекта е над 250 мегавата (MW);
 - в) оперативна помощ за производството на биогорива: когато помощта е предоставена за инсталация за производство на биогорива в обекти, където произтичащият производствен резултат надвишава 150 000 t годишно;
 - г) оперативна помощ за комбинирано производство на енергия: когато помощта се отпуска за инсталация за комбинирано производство с капацитет, надхвърлящ 300 MW; помощ за производство на топлина при комбинирано производство ще бъде оценявана в контекста на уведомяване на базата на електрическата мощност;
 - д) помощ за енергийна инфраструктура, когато размерът на помощта надхвърля 50 млн. евро за едно предприятие и за един инвестиционен проект;
 - е) помощ за улавяне и съхранение на въглерод, когато размерът на помощта надхвърля 50 млн. евро за един инвестиционен проект;
 - ж) помощ под формата на мярка за адекватност на производството на електроенергия: когато размерът на помощта надхвърля 15 млн. евро на проект на предприятие.
- (16) Освобождаването от данъци, облекчаването на данъците за околната среда и освобождаването от финансирането на енергия от възобновяеми източници, които попадат в обхвата на раздел 3.7, не подлежат на условията за помощта, за която се отправя индивидуално уведомление. При все това помощ под формата на данъчна помощ, която не е обхваната от раздел 3.7 от настоящите насоки, ще подлежи на индивидуална оценка, ако бъдат надхвърлени праговете в тази точка. Това важи независимо дали индивидуалният получател на помощ същевременно се възползва от намаляване или освобождаване от данъци, което попада в обхвата на раздел 3.7.
- (17) В настоящите насоки се определят критериите за съвместимост на схеми за помощ и индивидуална помощ, предоставени за цели, свързани с опазване на околната среда или с енергетиката, които са обхванати от задължението за уведомяване съгласно член 62, параграф 3 от Споразумението за ЕИП.

3. Оценка на съвместимостта съгласно член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП

- (18) Държавната помощ, предоставена за цели, свързани с опазване на околната среда или с енергетиката, ще се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП по смисъла на член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП, ако въз основа на общите принципи за оценка, посочени в тази глава, тя води до увеличен принос към целите на ЕИП в областта на околната среда или енергетиката, без да засяга по неблагоприятен начин условията на търговията до степен, противоречаща на общия интерес. Ще се вземат под внимание специфичните затруднения на подпомаганите области.

⁽²⁶⁾ ОВ С 209, 23.7.2013 г., стр. 1. Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 407/13/COL (ОВ L 166, 5.6.2014 г., стр. 44).

⁽²⁷⁾ За изчисляването на лимита на мощностите за всеки проект трябва да се отчете общата мощност на съоръженията, които са допустими за предоставяне на помощ.

- (19) В настоящата глава се уточнява начинът, по който Органът ще прилага общите принципи на оценка, изложени в раздел 3.1, когато оценява мерки за помощ, попадащи в обхвата на настоящите насоки, а където е приложимо, установява специфични условия за индивидуалната помощ (предоставена въз основа на схема за помощ или *ad hoc*).
- (20) В раздел 3.2 се определят общите условия за съвместимост, които се прилагат към всички мерки за помощ, попадащи в обхвата на настоящите насоки, освен ако в по-конкретните раздели от глава 3 не се уточняват или изменят тези общи условия за съвместимост. В съответствие с това раздел 3.2 се прилага по-специално за следните мерки, които не са част от по-конкретните раздели от глава 3:
- а) помощ за проучвания в областта на околната среда;
 - б) помощ за възстановяване на замърсени терени;
 - в) помощ за надхвърляне на стандартите на Съюза или повишаване на нивото на опазване на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза;
 - г) помощ за ранно адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза.

3.1. Общи принципи за оценка

- (21) За да оцени дали дадена мярка за помощ, за която е изпратено уведомление, може да се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, Органът по принцип анализира дали нейният замисъл гарантира, че положителните ефекти от нея за постигането на цел от общ интерес са по-големи от потенциалните ефекти върху търговията и конкуренцията.
- (22) В Съобщението за модернизирането на държавната помощ от 8 май 2012 г. ⁽²⁸⁾ се призова да бъдат установени и определени общи принципи, приложими към оценяването на съвместимостта на всички мерки за помощ, провеждани от Комисията. Органът също следва този подход. За тази цел Органът ще счете дадена мярка за държавна помощ за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП само ако тя удовлетворява всички посочени по-долу критерии:
- а) принос за ясно определена цел от общ интерес: мярката за държавна помощ е насочена към цел от общ интерес в съответствие с член 61, параграф 3 от Споразумението за ЕИП (раздел 3.2.1);
 - б) необходимост от държавна намеса: мярката за държавна помощ е насочена към коригиране на ситуация, в която предоставянето на помощ може да доведе до съществено подобрене, каквото не може да бъде постигнато само от пазара, например чрез отстраняване на ясно изразена пазарна неефективност (раздел 3.2.2);
 - в) целесъобразност на мярката за помощ: предложената мярка за помощ представлява целесъобразен инструмент на политиката, който допринася за целта от общ интерес (раздел 3.2.3);
 - г) стимулиращ ефект: помощта трябва да променя поведението на съответното(ите) предприятие(я) по такъв начин, че то да започне допълнителна дейност, която не би осъществявало без помощта или би осъществявало по ограничен или различен начин (раздел 3.2.4);
 - д) пропорционалност на помощта (минимална помощ): размерът на помощта е ограничен до необходимия минимум, за да се стимулират допълнителни инвестиции или дейност в съответната област (раздел 3.2.5);
 - е) избягване на неоправдани отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията между договарящите се страни: отрицателните ефекти от помощта са ограничени в достатъчна степен, така че общият ефект на мярката е положителен (раздел 3.2.6);
 - ж) прозрачност на помощта: договарящите се страни, Органът, икономическите оператори и обществеността имат лесен достъп до всички съответни актове и до информацията, отнасяща се за предоставената съгласно тях помощ (раздел 3.2.7).
- (23) Определени категории схеми могат допълнително да бъдат обвързани с изискване за последваща оценка, както е описано в глава 4. В такива случаи Органът може да ограничи действието на тези схеми във времето (обикновено до четири години или по-малко) с възможност за тяхното продължаване да бъде подадено повторно уведомление след това.

⁽²⁸⁾ COM(2012) 209 final, 8.5.2012 г.

- (24) Освен това, ако дадена мярка за държавна помощ или свързаните с нея условия, включително метода за финансирането ѝ, когато той представлява неразделна част от мярката, водят до неотделимо нарушение на законодателството на ЕИП, помощта не може да бъде обявена за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП ⁽²⁹⁾. Например в областта на енергетиката всяка такса, чиято цел е да се финансира мярка за държавна помощ, трябва да отговаря на членове 10 и 14 от Споразумението за ЕИП ⁽³⁰⁾.

3.2. Общи разпоредби за съвместимост

3.2.1. Принос за цел от общ интерес

3.2.1.1. Общи условия

- (25) Общата цел на помощта в областта на околната среда е да се увеличи нивото на опазване на околната среда в сравнение с нивото, което би било постигнато при отсъствие на помощ. В стратегията „Европа 2020“ по-специално се определят цели за устойчив растеж, за да се подпомогне преходът към конкурентоспособна икономика с ефективно използване на ресурсите и ниски въглеродни емисии. Една нисковъглеродна икономика със съществен дял на променливата енергия от възобновяеми източници изисква да се извършат адаптации в енергийната система, и по-специално да се реализират значителни инвестиции в енергийни мрежи ⁽³¹⁾. Основната цел на помощта в енергийния сектор е да се гарантира конкурентоспособна, устойчива и сигурна енергийна система в рамките на един добре функциониращ европейски енергиен пазар ⁽³²⁾.
- (26) Договарящите се страни, които възнамеряват да предоставят помощ в областта на околната среда или енергетиката, ще трябва да определят точната преследвана цел и да опишат очаквания принос на мярката към тази цел.
- (27) Проучванията в областта на околната среда могат да допринесат за постигането на обща цел, когато са пряко свързани с допустими инвестиции съгласно настоящите насоки, и също така ако в резултат на констатациите на подготвително проучване инвестицията, която се проучва, не бъде предприета.

3.2.1.2. Допълнителни условия за помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление

- (28) За да се демонстрира приносът на помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, за повишаване на нивото на опазване на околната среда, договарящите се страни могат да използват редица показатели, доколкото това е възможно от количествена гледна точка, по-специално следните:
- технологии за намаляване на емисиите: количеството парникови газове или замърсители, които не се отделят в атмосферата за постоянно (в резултат на намаляване на обема на използваните изкопаеми горива);
 - съществуващи стандарти на Съюза: абсолютната и относителната стойност на увеличението на нивото на опазване на околната среда над стандарта, т.е. намаляване на замърсяването, каквото няма да бъде постигнато от стандарта без предоставяне на държавна помощ;
 - бъдещи стандарти на Съюза: повишаване на темпото, с което се въвеждат бъдещи стандарти, т.е. намаляване на замърсяването, което започва да се осъществява от по-ранна дата.

3.2.2. Необходимост от държавна намеса

3.2.2.1. Общи условия

- (29) Макар че като цяло се счита, че конкуренцията на пазарите води до ефективни резултати от гледна точка на цени, продукция и използване на ресурсите, държавната намеса може да подобри ефективното функциониране на пазарите при наличието на пазарна неефективност ⁽³³⁾. При определени условия мерките за държавна помощ действително могат да коригират случаи на пазарна неефективност и така да допринесат за постигането на общите цели, доколкото пазарът сам по себе си не може да постигне ефективен резултат. За да се прецени дали дадена

⁽²⁹⁾ Вж. решението от 31 януари 2001 г. по дело C-156/98, Германия/Комисия, Recueil, стр. I-6857, точка 78 и решението от 22 декември 2008 г. по дело C-333/07, Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne, Сборник, стр. I-10807, точки 94—116. В областта на енергетиката вж. също така решението от 14 април 2005 г. по съединени дела C-128/03 и C-129/03, АЕМ и АЕМ Torino, Recueil, стр. I-2861, точки 38—51.

⁽³⁰⁾ Решение от 17 юли 2008 г. по дело C-206/06, Essent, Сборник, стр. I-5497, точки 40—59. За прилагането на съответните разпоредби от правото на Европейския съюз по отношение на схемите с търгуеми сертификати, вж. Решение C(2009) 7085 на Комисията от 17.9.2009 г., държавна помощ N 437/2009 — схема за помощ за насърчване на комбинираното производство на електрическа и топлинна енергия в Румъния (ОВ С 31, 9.2.2010 г., стр. 8), съображения 63—65.

⁽³¹⁾ СОМ(2011) 112 окончателен, „Пътна карта за постигане на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност“; СОМ(2011) 571 окончателен „Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“.

⁽³²⁾ СОМ(2010) 639 окончателен, съобщение „Енергетика 2020“.

⁽³³⁾ Терминът „пазарна неефективност“ е свързан със ситуации, в които пазарите най-вероятно няма да генерират ефективни резултати, ако бъдат оставени без намеса.

държавна помощ би могла да постигне целта, първо трябва да се установи и определи проблемът, който трябва да се отстрани. Държавната помощ следва да бъде насочена към ситуации, в които помощта може да доведе до съществено подобрене, което пазарът не може да постигне сам.

- (30) С оглед да се определят насоки, които гарантират, че мерките за помощ постигат общата цел, договарящите се страни следва да установят какви пазарни неуспехи пречат да се повиши нивото на опазване на околната среда или да се изгради добре функциониращ, сигурен, достъпен и устойчив вътрешен енергиен пазар. Пазарните неефективности, свързани с цели в областта на околната среда и енергетиката, могат да бъдат различни или сходни, но и в двата случая могат да възпрепятстват постигането на оптимални резултати и да доведат до неефективни резултати поради следните причини:
- а) Отрицателни външни последици: те се срещат най-често за мерки за опазване на околната среда и възникват, когато замърсяване не е адекватно оценено, т.е. въпросната фирма не е изправена пред пълните разходи за замърсяването. В този случай предприятията, които действат в свой интерес, може да не разполагат с достатъчно стимули да поемат разходите за тези отрицателни външни последици в резултат на производството, когато вземат решение за конкретна производствена технология или за обема на производството. С други думи, производствените разходи, които се поемат от предприятието, са по-ниски от разходите, които поема цялото общество. Поради това предприятията обикновено не са стимулирани в достатъчна степен да намалят обема на замърсяването, което генерират, или да предприемат индивидуални мерки за опазване на околната среда.
 - б) Положителни външни последици: фактът, че част от ползата от дадена инвестиция ще достигне и до пазарни участници, различни от инвеститора, ще накара предприятията да инвестират по-малко средства от необходимото. Положителни външни последици могат да възникнат например при инвестиции за иновации⁽³⁴⁾, системна стабилност, нови и иновационни технологии за възобновяема енергия и иновационни мерки за оптимизация на енергопотреблението или при енергийни инфраструктури или мерки за адекватност на производството в полза на множество договарящи се страни (или по-голям брой потребители);
 - в) Асиметрична информация: тя обикновено възниква на пазари, където съществува несъответствие между информацията, достъпна за едната страна на пазара, и информацията, достъпна за другата страна на пазара. Такъв може да е случаят например, когато външни финансови инвеститори не разполагат с информация относно вероятната възвръщаемост и рисковете от даден проект. Освен това такава ситуация може да възникне при трансгранично инфраструктурно сътрудничество, при което единият партньор е поставен в неблагоприятно положение от информационна гледна точка в сравнение с другия партньор. Макар че рискът или несигурността сами по себе си не водят до пазарна неефективност, проблемът с асиметричната информация е свързан със степента на този риск и несигурност. Като цяло те са по-високи при инвестициите в областта на околната среда, които обикновено са с по-дълъг срок на амортизация. Така е възможно да се засили вниманието върху краткосрочните резултати, които могат да бъдат влошени от условията на финансиране на такива инвестиции, по-специално за МСП.
 - г) Неуспехи в координацията: те могат да попречат на изпълнението на проекта или на ефективното му проектиране поради противоречащи си интереси и стимули на отделните инвеститори, т.нар. разделяне на стимулите, разходите за наемане на изпълнители, несигурност относно резултата от сътрудничеството и мрежовите ефекти, например непрекъснатост на електроснабдяването. Такива неуспехи могат да възникнат например в отношенията между собственик на сграда и наемател във връзка с прилагането на решения за енергийна ефективност. Проблемите с координацията могат да бъдат влошени допълнително от проблеми с достъпа до информация, по-специално във връзка с асиметрична информация. Освен това те могат да възникнат от необходимостта да се достигне до определена критична маса, преди стартирането на даден проект да стане привлекателно от търговска гледна точка, което може да бъде особено значим аспект при (трансгранични) инфраструктурни проекти.
- (31) Наличието на пазарни неефективности в определен контекст само по себе си не е достатъчно, за да се обоснове държавна намеса. Възможно е вече да са били предприети други политики и мерки за преодоляване на някои от установените пазарни неефективности. Примери за това са регулирането на даден сектор, задължителните стандарти във връзка със замърсяването, механизми за ценообразуване като системата за търговия с емисии (СТЕ) и данъците върху емисиите на въглероден диоксид. Допълнителни мерки, включително предоставянето на държавна помощ, могат да бъдат насочени само към остатъчната пазарна неефективност, т.е. която не е обхваната от други подобни политики и мерки. Освен това трябва да се демонстрира по какъв начин държавната помощ способства за укрепването на други въведени политики и мерки, чиято цел е да се преодолее същата пазарна неефективност. Затова е по-трудно да се докаже, че съществува необходимост от държавна помощ, ако тя противоречи на други политики, насочени към преодоляване на същата пазарна неефективност.
- (32) Органът ще счита, че помощта е необходима, ако договарящата се страна демонстрира, че помощта е ефективно насочена към (остатъчна) пазарна неефективност, която не е била отстранена.

⁽³⁴⁾ Типични примери за положителни външни последици са действията за допълнително повишаване на опазването на околната среда или биологичното разнообразие, за осигуряване на екосистемни услуги или външни последици като резултат от общо обучение.

3.2.2.2. Допълнителни условия за помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление

- (33) Макар че може да съществуват общи пазарни неефективности и мерките за помощ по принцип могат да бъдат правилно проектирани за постигането на ефективен пазарен резултат, не всички съответни предприятия са засегнати от тези пазарни неефективности по един и същи начин. В съответствие с това в случаите на помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, Органът ще оцени конкретната нужда от помощта в разглеждания случай. Договарящата се страна трябва да демонстрира, че съществува все още неотстранена пазарна неефективност за конкретната дейност, подкрепена от помощта, и че помощта е насочена по ефективен начин към преодоляването на пазарната неефективност.
- (34) В зависимост от конкретната пазарна неефективност, която трябва да се преодолее, Органът ще отчете следните фактори:
- дали други мерки на политиката вече преодоляват в достатъчна степен пазарната неефективност, по-специално наличието на стандарти на Съюза в областта на околната среда или други области, СТЕ или данъци, свързани с опазването на околната среда;
 - дали е необходима държавна намеса, като се вземат предвид разходите за прилагане на националните стандарти за получателя на помощта в сравнение с разходите или липсата на разходи за прилагане на тези стандарти за основните конкуренти на получателя на помощта;
 - в случай на неуспехи в координацията броя на предприятията, които трябва да си сътрудничат, различните интереси на сътрудническите си страни и практическите проблеми във връзка с координирането на сътрудничеството, като езикови проблеми, чувствителна информация и нехармонизирани стандарти.

3.2.3. Целесъобразност на помощта

- (35) Предложената мярка за помощ трябва да представлява подходящ инструмент за постигане на съответната цел на политиката. Дадена мярка за помощ няма да бъде сметена за съвместима с функционирането на ЕИП, ако други инструменти на политиката или други видове инструменти за помощ с по-слабо изкривяващо отражение постигат същия положителен принос към общата цел.

3.2.3.1. Целесъобразност в сравнение с алтернативни инструменти на политиката

- (36) Държавната помощ не е единственият инструмент на политиката, с който договарящите се страни разполагат за насърчаване на по-високи нива на опазване на околната среда или постигане на добре функциониращ, сигурен, достъпен и устойчив европейски енергиен пазар. Важно е да се има предвид, че може да има други, по-подходящи инструменти за постигането на тези цели. Инструментите за регулиране и пазарните инструменти са най-значимите средства за постигане на целите в областта на околната среда и енергетиката. Инструментите с незадължителен характер, например доброволни екологични маркировки и разпространението на благоприятни за околната среда технологии, също могат да изпълняват важна роля за постигане на по-високо ниво на опазване на околната среда.
- (37) Отделните мерки за преодоляване на дадена пазарна неефективност могат да си противоречат. Това се наблюдава, когато се въвежда ефективен пазарен механизъм, чиято цел е да отстрани конкретния проблем с външните последици. Една допълнителна мярка за помощ, насочена към преодоляването на същата пазарна неефективност, би създавала риск да се намали ефективността на пазарния механизъм.
- (38) Отделните мерки за преодоляване на различни пазарни неефективности също могат да си противоречат. Мярка, насочена към преодоляване на проблем с адекватност на производството на електроенергия, трябва да се балансира с екологичната цел за постепенно прекратяване на субсидиите за дейности, нанасящи вреда на околната среда или за икономиката, включително ископаемите горива. По подобен начин мярка за намаляване на емисиите на парникови газове може да увеличи доставките на променлива електроенергия, което да се отрази отрицателно на проблемите във връзка с адекватността на производството на електроенергия.
- (39) Спазването на „принципа замърсителят плаща“ (ПЗП) чрез законодателни актове в областта на околната среда по принцип гарантира, че ще се коригират пазарните неефективности, свързани с отрицателни външни последици. Поради това държавната помощ не е подходящ инструмент и не може да се предоставя, ако на получателя на помощта може да бъде вменена отговорност за замърсяването съгласно съществуващото право на ЕИП или националното законодателство ⁽³⁵⁾.

⁽³⁵⁾ По-специално Органът ще счита, че помощ за възстановяване на замърсени терени може да се предостави само когато замърсителят — т.е. лицето, което носи отговорност съгласно приложимия закон във всяка договаряща страна, без да се засяга Директивата относно екологичната отговорност (Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56), включена в точка 1и от приложение XX към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 17/2009 (ОВ L 73, 19.3.2009 г., стр. 55 и Притурка за ЕИП № 16, 19.3.2009 г., стр. 25) и другите приложими правила на ЕИП в тази сфера, не може да бъде идентифицирано или не може да бъде подведено под правна отговорност да финансира възстановяването в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.

3.2.3.2. Целесъобразност на различните инструменти за помощ

- (40) Помощта в областта на околната среда и енергетиката може да се предоставя под различни форми. Договарящата се страна следва обаче да гарантира, че помощта се предоставя под форма, която вероятно ще наруши в най-малка степен търговията и конкуренцията. В това отношение договарящата се страна е длъжна да демонстрира, че в този случай не са толкова подходящи други форми на помощ с по-слабо изкривяващо отражение, например възстановяеми аванси в сравнение с пряко предоставяне на безвъзмездни средства или данъчни кредити в сравнение с данъчни облекчения или форми на помощ на основата на финансови инструменти като дългови или капиталови инструменти (например нисколихвени заеми или опрощаване на лихви, държавни гаранции или алтернативно осигуряване на капитал при благоприятни условия).
- (41) Изборът на инструмент за помощ следва да съответства на пазарната неефективност, която мярката за помощ цели да отстрани. Възстановяемият аванс може да представлява подходящ инструмент, по-специално когато не е сигурно какви са действителните приходи, например в случай на мерки за икономии на енергия. При схеми за помощ за изпълнение на целите и приоритетите на оперативните програми инструментът за финансиране, избран в тази програма, по принцип се счита за подходящ инструмент.
- (42) По отношение на оперативната помощ договарящата се страна трябва да демонстрира, че помощта е подходяща за постигането на целта на схемата, към която е насочена помощта. За да демонстрира, че помощта е подходяща, договарящата се страна може да предварително да изчисли размера на помощта като фиксирана сума, която обхваща очакваните допълнителни разходи за даден период, с оглед да стимулира предприятията да минимизират своите разходите и да развият своята дейност по по-ефикасен начин в дългосрочен план ⁽³⁶⁾.
- (43) За да демонстрира, че схемите са подходящи, договарящата се страна също така може да използва резултатите от предишни оценки, както е описано в глава 4.

3.2.4. Стимулиращ ефект

3.2.4.1. Общи условия

- (44) Помощта в областта на околната среда и енергетиката може да бъде счетена за съвместима с функционирането на ЕИП само ако включва стимулиращ ефект. Стимулиращ ефект е налице, когато помощта стимулира получателя да промени своето поведение и така да повиши нивото на опазване на околната среда или подобри функционирането на един сигурен, достъпен и устойчив европейски енергиен пазар — промяна в поведението, която той не би осъществил без помощта. Помощта не трябва да субсидира разходите за дейност, която предприятието ще извърши при всички случаи, и не трябва да компенсира обичайния бизнес риск от дадена икономическа дейност.
- (45) Органът счита, че помощта не включва стимулиращ ефект за получателя във всички случаи, в които работата по проекта е започнала преди получателят да кандидатства за помощ пред националните органи. В случай че получателят започне да работи по проект преди да кандидатства за помощ, евентуално предоставената помощ във връзка с този проект ще бъде счетена за несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП.
- (46) Договарящите се страни трябва да използват формуляр за кандидатстване за помощ. Този формуляр за кандидатстване съдържа поне името и размера на предприятието на заявителя, описание на проекта, включително неговото разположение и начална и крайна дата, необходимия размер на помощта, за да се осъществи проектът, и допустимите разходи. Във формуляра за кандидатстване бенефициерите трябва да опишат положението без помощта, т.е. положение, което се нарича съпоставителен сценарий, алтернативен сценарий или проект. В допълнение към това големите предприятия трябва да представят документални доказателства в подкрепа на съпоставителния сценарий, описан във формуляра за кандидатстване.
- (47) Когато получи формуляр за кандидатстване, предоставящият помощта орган трябва да оцени дали съпоставителният сценарий е правдоподобен и да потвърди, че помощта включва изисквания стимулиращ ефект. Съпоставителният сценарий е правдоподобен, ако е действителен и е свързан с факторите за вземане на решения, които преобладават към момента, в който получателят на помощта взема решение дали да инвестира. Не се изисква да се изпълняват условията на точки 45 и 46 в случаите, когато помощта се предоставя въз основа на конкурентна тръжна процедура.

⁽³⁶⁾ При все това, когато развитието на разходите и приходите в бъдеще е с висока степен на несигурност и съществува висока степен на асиметрия на информация, публичният орган може да реши да приеме модели за компенсация, които не са изцяло предварителни, а по-скоро съчетание от предварителни и последващи (например чрез балансирано поделение на неочакваните печалби).

Стимулиращ ефект и адаптиране към стандартите на Съюза

- (48) Органът счита, че помощта, отпусната за адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза, по принцип има стимулиращ ефект, включително когато стандартът вече е приет, но все още не е влязъл в сила. Въпреки това в последния случай помощта има стимулиращ ефект, ако тя насърчава реализирането на инвестицията много преди влизането в сила на стандарта. Помощ, предоставена с цел адаптиране към стандарти на Съюза, които вече са приети, но все още не са влезли в сила, включва стимулиращ ефект, ако инвестицията е изпълнена и финализирана поне една година преди стандартите на Съюза да влязат в сила.
- (49) Като друго изключение от точка 48 стимулиращ ефект може да е налице, ако е предоставена помощ за:
- придобиване на нови превозни средства за пътен, железопътен, вътрешноводен и морски транспорт, които отговарят на приети стандарти на Съюза, при условие че придобиването е извършено преди тези стандарти да влязат в сила и че тези стандарти, когато станат задължителни, няма да се прилагат по отношение на вече закупени превозни средства; или
 - операции за модернизиране на съществуващи превозни средства за пътен, железопътен, вътрешноводен и морски транспорт, при условие че стандартите на Съюза не са били влезли в сила към датата, на която тези превозни средства са въведени в експлоатация, и че тези стандарти, когато станат задължителни, няма да се прилагат по отношение на вече закупени превозни средства.
- (50) Органът счита, че помощ в подкрепа на инвестиции, които дават възможност на получателя да предприеме мерки, за да надхвърли приложимите стандарти на Съюза, допринася положително за развитието на екологичните или енергийните цели. За да не се обезсърчат договарящите се страни да определят задължителни национални стандарти, които са по-строги от съответните стандарти на Съюза, такъв положителен принос съществува независимо от наличието на задължителни национални стандарти, които са по-строги от стандартите на Съюза. Това включва например мерки за подобряване на качеството на водите и въздуха над задължителните стандарти на Съюза. Такъв положителен принос съществува и при наличието на задължителни национални стандарти, приети в отсъствие на стандарти на Съюза.

Стимулиращ ефект и енергийни одити

- (51) В рамките на Директива 2012/27/ЕС (Директивата за енергийната ефективност, ДЕФ) големите предприятия трябва да извършват одити на всеки четири години. Следователно помощите за енергийни одити на големите предприятия може да имат стимулиращ ефект само дотолкова, доколкото помощите не компенсират енергиен одит, изискван от ДЕФ. Тъй като същото задължение не се налага на МСП, държавната помощ, предоставена на МСП за извършване на енергиен одит, може да има стимулиращ ефект.
- (52) Предходната точка не засяга оценката на стимулиращия ефект на държавната помощ за мерки за енергийна ефективност, които са били разпоредени или извършени в резултат на енергийния одит или във връзка с други инструменти, например системи за управление на енергията и системи за управление на околната среда.

3.2.4.2. Допълнителни условия за помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление

- (53) По отношение на мерките, за които трябва да се отправи индивидуално уведомление, договарящите се страни трябва да демонстрират категорично на Органа стимулиращия ефект на помощта. Те трябва да осигурят ясни доказателства, че помощта оказва ефективно въздействие върху инвестиционното решение по такъв начин, че променя поведението на получателя, така че да повиши нивото на опазването на околната среда или да подобри функционирането на европейския енергиен пазар. За да може да се извърши всеобхватна оценка, договарящата се страна трябва да предостави не само информация относно подпомаганя проект, но и всеобхватно описание на съпоставителния сценарий, при който никоя договаряща се страна не предоставя помощ на получателя.
- (54) Предимствата на новите инвестиции или производствените методи обикновено не са ограничени само до прякото им въздействие върху околната среда или енергийния пазар. Тези предимства могат по-специално да представляват производствени предимства ⁽³⁷⁾, докато рисковете са свързани по-специално с несигурността дали инвестициите ще бъдат толкова рентабилни, колкото се очаква.

⁽³⁷⁾ Производствените предимства, които оказват неблагоприятно въздействие върху стимулиращия ефект, са увеличаването на капацитета, производителността, ефективността или качеството. Други предимства могат да бъдат свързани с имиджа на продукта или обозначението на производствените методи на етикета, което може да окаже неблагоприятно въздействие по-специално на пазари, на които съществува конкурентен натиск да се поддържа високо ниво на опазване на околната среда.

- (55) По принцип стимулиращият ефект се установява чрез анализа на съпоставителния сценарий, като се сравняват нивата на предвижданата дейност със и без помощта. На практика това представлява проверка на рентабилността на проекта при отсъствие на помощ, за да се прецени дали той действително не постига приходите, които дружеството би реализирало, ако изпълни алтернативния проект.
- (56) В този контекст нивото на рентабилност може да се оцени чрез използване на методологии, които представляват стандартни практики в конкретния разглеждан сектор и които могат да включват методи за изчисляване на нетната настояща стойност (NPV) на проекта ⁽³⁸⁾, вътрешната норма на възвръщаемост (IRR) ⁽³⁹⁾ или средната възвръщаемост на вложения капитал (ROCE). Рентабилността на проекта трябва да бъде сравнена с нормалната възвръщаемост, търсена от предприятието за други инвестиционни проекти със сходно естество. Когато тези ставки не са налични, рентабилността на проекта трябва да бъде сравнена с капиталовите разходи на дружеството като цяло или с обичайната норма на възвръщаемост в съответния сектор.
- (57) Когато не е наличен конкретен съпоставителен сценарий, може да се счете, че има стимулиращ ефект, когато е налице недостиг на средства, т.е. когато инвестиционните разходи надхвърлят нетната настояща стойност (NPV) на очакваните оперативни приходи от инвестицията въз основа на предварителен бизнес план.
- (58) Договарящите се страни се приканват да използват по-специално съвременни, уместни и надеждни доказателства, включително например документи на официални органи, доклади на кредитни комитети, оценки на риска, финансови доклади, вътрешни бизнес планове, становища на експерти и други проучвания, свързани с оценявания инвестиционен проект. За да бъде установен стимулиращият ефект, могат да се използват документи, съдържащи информация относно прогнози за търсенето, прогнози за разходите, финансови разчети, документи, представени пред инвестиционен комитет, в които са разработени различни инвестиционни сценарии, или документи, предоставени на финансовите институции.
- (59) За да се гарантира, че стимулиращият ефект се установява по обективен начин, в своята оценка на стимулиращия ефект Органа може да сравни специфични данни за дружеството с данни за сектора, в който дружеството извършва дейност, наречено съпоставяне. По-специално договарящите се страни по възможност следва да предоставят специфични данни за сектора, за да покажат, че съпоставителният сценарий на дружеството, изискваното за него равнище на рентабилност и очакваните парични потоци са разумни.
- (60) Органът може да счете, че е налице стимулиращ ефект, когато помощта стимулира предприятието да осъществи даден проект, дори ако подпомаганият проект не постига обичайно изискваното равнище на рентабилност. Това може да бъде оправдано например с оглед на по-широкообхватни ползи, които не са включени в рентабилността на самия проект. При тези обстоятелства предоставените доказателства в подкрепа на наличието на стимулиращ ефект стават особено важни.
- (61) Когато предприятието се адаптира към национален стандарт, който надхвърля стандартите на Съюза или е приет при отсъствие на стандарти на Съюза, Органът ще провери дали получателят на помощта би бил засегнат в значителна степен от гледна точка на повишени разходи и не би могъл да поеме разходите, свързани с непосредственото прилагане на националните стандарти.
- (62) По отношение на инвестиции, с чиято помощ предприятията надхвърлят минималните равнища, определени в стандартите на Съюза, Органът пак може да заключи, че не е налице стимулиращ ефект, по-специално когато инвестициите отговарят на минималните технически стандарти, достъпни на пазара.
- (63) Ако помощта не променя поведението на получателя чрез стимулиране на допълнителни дейности, тя не включва стимулиращ ефект във връзка с насърчаване на екологосъобразно поведение в ЕИП или укрепване на функционирането на европейския енергиен пазар. Поради това помощта няма да бъде одобрена в случаите, в които изглежда, че същите дейности биха били извършени дори и без помощта.

⁽³⁸⁾ Нетната настояща стойност (NPV) на даден проект представлява разликата между положителните и отрицателните парични потоци за целия жизнен цикъл на инвестицията, скотирани към настоящата им стойност (обикновено се използват капиталовите разходи), т.е. обичайната норма на възвръщаемост, която съответното предприятие използва в други инвестиционни проекти от подобен вид. Когато този показател не е наличен, за тази цел могат да се използват капиталовите разходи на дружеството като цяло или обичайната норма на възвръщаемост в съответния сектор.

⁽³⁹⁾ Вътрешната норма на възвръщаемост (IRR) не се основава на счетоводната печалба за дадена година, а е свързана с бъдещите парични потоци, които инвеститорът очаква да получи в рамките на целия жизнен цикъл на инвестицията. Тя се определя като скотовият процент, за който NPV на паричните потоци е равна на нула.

3.2.5. Пропорционалност на помощта

3.2.5.1. Общи условия

- (64) Помощта в областта на околната среда и енергетиката се счита за пропорционална, ако размерът на помощта за отделния получател е ограничен до необходимия минимум, за да се постигне преследваната цел в сферата на околната среда или енергетиката.
- (65) Като общ принцип помощта ще се счита за ограничена до необходимия минимум, ако отговаря на нетните допълнителни разходи, необходими за постигане на целта, в сравнение със съпоставителния сценарий в отсъствие на помощ. Нетните допълнителни разходи се определят от разликата между икономическите ползи и разходи (включително инвестиционни и оперативни разходи) на подпомагания проект и тези на алтернативния инвестиционен проект, който дружеството би осъществило при отсъствие на помощ, т.е. съпоставителния сценарий.
- (66) При все това може да е трудно да се отчетат всички икономически ползи, които дружеството ще извлече от една допълнителна инвестиция ⁽⁴⁰⁾. Поради това за мерки, които не подлежат на индивидуална оценка, може да се използва опростен метод, насочен към изчисляване на допълнителните инвестиционни разходи т.е. не се отчитат оперативните ползи и разходи. Мерки, които не подлежат на индивидуална оценка, ще бъдат счети за пропорционални, ако размерът на помощта не надхвърля максималния интензитет на помощта, който е определен процент от допустимите разходи, посочен в точки 67—71. Тези максимални интензитети на помощта също така могат да служат като таван за помощите, предоставяни за подлежащи на уведомяване мерки.

Допустими разходи

- (67) Допустимите разходи за помощта за опазване на околната среда са допълнителните разходи за инвестиции в материални и/или нематериални активи, които са пряко свързани с постигане на общата цел.
- (68) Допустимите разходи се определят както следва:
- а) когато разходите за постигане на целта от общ интерес могат да бъдат посочени като отделна инвестиция в общите инвестиционни разходи, например тъй като екологосъобразният елемент представлява лесно разпознаваем „отделен елемент“ към вече съществуващо съоръжение, допустимите разходи са разходите за тази отделна инвестиция ⁽⁴¹⁾;
 - б) във всички други случаи допустимите разходи представляват допълнителните инвестиционни разходи, установени чрез сравнение на подпомаганата инвестиция със съпоставителния сценарий в отсъствие на държавна помощ. По принцип могат да се посочат разходите за технически съпоставима инвестиция ⁽⁴²⁾, която може да бъде надеждно реализирана без помощта ⁽⁴³⁾ и която не постига целта от общ интерес или не я постига в пълна степен.
- (69) В приложение 2 се съдържа списък с подходящите съпоставителни сценарии и изчисленията на допустимите разходи, които показват какъв съпоставителен сценарий следва да се използва в подобни случаи. Органът може да приеме алтернативни съпоставителни сценарии, ако са надлежно обосновани от договаряща се страна.
- (70) За мерки, подпомагачи интегрирани проекти, например интегрирани мерки за енергийна ефективност, или проекти за биогаз, може да е трудно да се изготви съпоставителен сценарий. Когато не може да бъде съставен надежден съпоставителен сценарий, Органът може да приеме общите разходи на проекта като алтернатива, което може да доведе до по-ниски интензитети на помощта, за да бъде отразено различното изчисляване на допустимите разходи.
- (71) Правилата, посочени в точки 68—70, са приложими към изграждането на производствените предприятия в проектите за енергийноэффективно районно отопление или охлаждане. Все пак подходът към недостига на финансиране ще се прилага за помощ за изграждане на мрежата, подобно на оценката на енергийна инфраструктура.

⁽⁴⁰⁾ Някои видове ползи не са лесно измерими, например „екологичния имидж“, подсилен от свързана с околната среда инвестиция.

⁽⁴¹⁾ За мерки, свързани с възстановяване на замърсени зони, допустимите разходи са равни на разходите по възстановяването минус увеличението на цената на земята (вж. приложение 2).

⁽⁴²⁾ Технически съпоставима инвестиция означава инвестиция със същия производствен капацитет и всички други технически характеристики (с изключение на тези, които са пряко свързани с допълнителната инвестиция за преследваната цел).

⁽⁴³⁾ Такава референтна инвестиция от икономическа гледна точка трябва да представлява правдоподобна алтернатива на оценяваната инвестиция.

Максимални интензитети на помощта

- (72) За да гарантира предвидимост и равни условия, Органът прилага максимални интензитети на помощта, посочени в приложение 1. Тези интензитети на помощта отразяват необходимостта от държавна намеса, която се определя, от една страна, от значимостта на пазарната неефективност, а от друга страна, от очакваната степен на нарушаване на конкуренцията и търговията.
- (73) Могат да бъдат разрешени по-високи интензитети на помощта за някои видове помощ или за инвестиции в подпомаган регион, но интензитетът на помощта никога не може да надхвърля 100 % от допустимите разходи. По-високи интензитети на помощта могат да бъдат разрешени, както следва:
- а) интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за инвестиции в областта на околната среда и енергетиката, които се осъществяват в подпомагани области, които отговарят на условията на член 61, параграф 3, буква а) от Споразумението за ЕИП, и с 5 процентни пункта за инвестиции в областта на околната среда и енергетиката, които се осъществяват в подпомагани области, които отговарят на условията на член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП. Органът счита тези увеличения за оправдани с оглед на различните затруднения, пред които са изправени тези региони, които могат да възпрепятстват инвестиции в областта на околната среда и енергетиката;
 - б) интензитетът на помощта може да се увеличи с 10 процентни пункта за средни предприятия и с 20 процентни пункта за малки предприятия. По отношение на малките и средните предприятия, които, от една страна, вероятно са изправени пред относително по-високи разходи за постигане на целите в областта на околната среда или енергетиката спрямо обема на дейността им и, от друга страна, пред недостатъци на капиталовите пазари, които ги принуждават да поемат такива разходи, могат да бъдат оправдани по-високи интензитети на помощта, тъй като рискът от съществено нарушаване на конкуренцията и търговията е по-малък, когато получателят е малко или средно предприятие;
 - в) по-високи интензитети на помощта могат да бъдат оправдани при определени условия в случай на екоиновации, насочени към двойна пазарна неефективност във връзка с по-големите рискове от иновацията в съчетание с екологичния аспект на проекта. Това важи по-специално за мерки, свързани с ефективното използване на ресурсите. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 10 процентни пункта, ако са спазени следните кумулативни условия:
 - i) активът или проектът, който представлява екологична иновация, трябва да бъде нов или съществено подобрен в сравнение с върховите постижения на съответния промишлен отрасъл в ЕИП ⁽⁴⁴⁾;
 - ii) очакваната полза за околната среда трябва да бъде значително по-голяма от подобрението, произтичащо от общото развитие на технологичния напредък при съпоставими дейности ⁽⁴⁵⁾; както и
 - iii) иновационният характер на активите или проектите съдържа ясна степен на риск в технологично, пазарно или финансово отношение, който е по-висок от риска, обичайно свързан със съпоставими неиновационни активи или проекти ⁽⁴⁶⁾.
- (74) Поради това Органът ще счете помощта за съвместима с функционирането на ЕИП, ако допустимите разходи са изчислени правилно и ако са спазени максималните интензитети на помощта, посочени в приложение 1.
- (75) Когато на получателя се предоставя помощ след конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, размерът на помощта може да достигне 100 % от допустимите разходи ⁽⁴⁷⁾. Такава тръжна процедура трябва да бъде недискриминационна и да позволява участието на достатъчен брой предприятия. Освен това бюджетът, свързан с тръжната процедура, трябва да бъде обвързващо ограничение, в смисъл че не всички участници могат да получат помощ. Накрая, помощта трябва да бъде предоставена само въз основа на първоначалната оферта, представена от участника в търга, което изключва всякакви последващи преговори.

⁽⁴⁴⁾ Договарящата страна може да демонстрира иновативността на актива или проекта например въз основа на прецизно описание на иновацията и на пазарните условия за внедряване или разпространение, сравнявайки я с най-модерните процеси или организационни техники, използвани като цяло от другите предприятия в същия сектор.

⁽⁴⁵⁾ Ако могат да бъдат използвани количествени параметри за сравнение на екоиновационните дейности със стандартни, неиновационни дейности, „значително по-голяма“ означава, че пределното подобрене, очаквано от екоиновационните дейности, изразено като намален риск или замърсяване на околната среда, или повишена ефективност при енергията или ресурсите, трябва да бъде поне два пъти по-голямо от пределното подобрене, очаквано от общия напредък на съпоставими неиновационни дейности.

Когато предложеният подход не е подходящ за даден случай или не е възможно да се направи количествена съпоставка, формулярът за кандидатстване за държавна помощ трябва да съдържа подробно описание на използвания метод за оценка на този критерий, като се осигури стандарт, сравним с този на предложението.

⁽⁴⁶⁾ Този риск може да бъде демонстриран от договарящата страна например по отношение на: разходи като съотношение спрямо оборота на предприятието, времето, необходимо за разработката, очакваните печалби от екоиновацията в сравнение с разходите, вероятността от неуспех.

⁽⁴⁷⁾ При такива обстоятелства може да се приеме, че съответните оферти отразяват всички възможни ползи, които могат да произтекат от допълнителната инвестиция.

3.2.5.2. Натрупване на помощ

- (76) Могат да се предоставят едновременно различни помощи по няколко схеми за помощ или да се натрупват с *ad hoc* помощ, при условие че общият размер на държавна помощ за дадена дейност или проект не надхвърля границите, определени от таваните на помощта, посочени в настоящите насоки.
- (77) Помощта не се натрупва с помощ *de minimis* по отношение на същите допустими разходи, ако натрупването би довело до интензитет на помощта, който надхвърля посочения в настоящите насоки.

3.2.5.3. Допълнителни условия за инвестиционна и оперативна помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление

- (78) Що се отнася до индивидуалната помощ, за да се гарантира нейната пропорционалност, не е достатъчно да се спазят максималните интензитети на помощ, определени в настоящия раздел и в приложение 1. Максималните интензитети на помощ се използват като тавани за индивидуална помощ ⁽⁴⁸⁾.
- (79) Като общо правило помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, ще бъде сметена за сведена до необходимия минимум, ако размерът на помощта отговаря на нетните допълнителни разходи за подпомаганата инвестиция в сравнение със съпоставителния сценарий в отсъствие на помощ. Трябва да се отчетат всички съответни разходи и ползи в целия жизнен цикъл на проекта.
- (80) Ако не може да бъде определен конкретен алтернативен проект като съпоставителен сценарий, Органът ще проучи дали размерът на помощта надхвърля необходимия минимум, с който подпомаганият проект ще стане достатъчно рентабилен, например дали проектът ще повиши своята IRR над обичайните норми на възвръщаемост, които използва съответното предприятие в други инвестиционни проекти от подобен вид. Когато този показател не е наличен, за тази цел могат да се използват капиталовите разходи на дружеството като цяло или обичайната норма на възвръщаемост в съответния сектор.
- (81) Договарящата се страна трябва да представи доказателства, че размерът на помощта е сведен до минимума. Изчисленията, използвани при анализа на стимулиращия ефект, могат също да се използват за оценка на това дали помощта е пропорционална. Договарящата се страна трябва да демонстрира пропорционалността въз основа на документите, посочени в точка 58.
- (82) Що се отнася до оперативна помощ, предоставена въз основа на конкурентен тържен процес, индивидуалната помощ се счита за пропорционална, ако са спазени общите условия.

3.2.6. Избягване на ненужни отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията

3.2.6.1. Общи съображения

- (83) За да бъде мярката за помощ съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, нейните отрицателни ефекти, изразяващи се в нарушение на конкуренцията и въздействие върху търговията между държавите членки, трябва да бъдат ограничени и по-малки от положителните ефекти, изразяващи се в принос за целта от общ интерес.
- (84) Органът проучва две основни потенциални нарушения в резултат на помощта, а именно нарушения на продуктивния пазар и ефекти относно местоположението на дейността. И двата вида нарушения могат да доведат до неефективност при отпускането на средства, което подронва икономическите резултати на вътрешния пазар, и до проблеми с тяхното разпределение, което засяга разпределението на икономическите дейности между регионите.
- (85) Помощите за опазване на околната среда по своята същност имат тенденция да благоприятстват екологосъобразни продукти и технологии за сметка на други, които са по-замърсяващи и този ефект на помощите по принцип няма да се възприема като ненужно нарушаване на конкуренцията, тъй като това е свързано със самата цел на помощта, тоест, икономиката да стане по-екологична. Когато оценява потенциалните отрицателни ефекти от помощта за опазване на околната среда, Органът ще вземе предвид общия екологичен ефект на мярката във връзка с нейното отрицателно въздействие върху ситуацията на пазара и съответно върху приходите на предприятията, които не

⁽⁴⁸⁾ Когато се предоставя *ad hoc* помощ, таванът се определя чрез съпоставяне с обичайни данни за промишления отрасъл, еквивалентни на таван за помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, предоставена въз основа на схема.

получават помощ. По този начин Органът по-специално ще проучи нарушаващия ефект върху конкурентите, които също осъществяват дейност по благоприятен за околната среда начин без помощ. По подобен начин колкото по-малък е очакваният екологичен ефект от въпросната мярка, толкова по-важно е да се установи какъв е нейният ефект върху пазарните дялове на конкурентните и техните приходи на пазара.

- (86) Един потенциално вреден ефект от държавната помощ за екологични и енергийни цели е, че тя възпрепятства пазарния механизъм да постигне ефективни резултати, които възнаграждава най-ефективните и иновационни производители и оказва натиск върху най-малко ефективните да извършат подобрения, да се реструктурират или да напуснат пазара. Това може да доведе до ситуация, в която някои от по-ефективните или иновационни конкуренти на подпомаганото предприятие (например конкуренти с различна, евентуално дори по-екологосъобразна технология), които в противен случай биха могли да навлязат на пазара и да се разраснат, не могат да постигнат това поради предоставената на предприятието помощ. В дългосрочен план намесата в процеса на конкурентно навлизане и напускане на пазара може да окаже отрицателно въздействие върху иновациите и да забави подобренията на производителността в целия отрасъл.
- (87) Помощта може също да има нарушаващи ефекти като води до увеличаване или запазване на значителна пазарна мощ на бенефициера. Дори когато помощта не укрепва пряко значителната пазарна мощ, това може да стане косвено, като възпре разрастването на съществуващи конкуренти, като ги накара да напуснат пазара или възпре навлизането на нови конкуренти.
- (88) Освен нарушенията на продуктовия пазар помощта може да повлияе и на търговията и избора на местоположението на дейността. Тези нарушения могат да се проявят между договарящите се страни, когато предприятията се конкурират в трансграничен план или когато проучват различни места за осъществяване на инвестиции. Помощ, насочена към запазване на икономическа дейност в даден регион или привличането ѝ в този регион за сметки на други региони в рамките на вътрешния пазар, може да не води директно до нарушения на продуктовия пазар, но може да премества дейности или инвестиции от един регион в друг без никакво нетно въздействие върху опазването на околната среда.

Явни отрицателни ефекти

- (89) По принцип мярката за помощ и контекстът, в който се прилага, трябва да се анализират, за да се установи степента на нарушения, до които евентуално води мярката. При все това има ситуации, в които отрицателните ефекти явно надхвърлят всички положителни ефекти, което означава, че помощта не може да бъде сметнена за съвместима със Споразумението за ЕИП.
- (90) Органът определя максимални интензитети на помощта, които представляват едно основно изискване за съвместимост и чиято цел е да се предотврати предоставянето на държавна помощ за проекти, при които съотношението между размера на помощта и допустимите разходи се счита за твърде несъразмерно и съществува много голяма вероятност помощта да води до нарушения.
- (91) По подобен начин помощта за екологични и енергийни цели, която води единствено до промяна на местоположението на икономическата дейност, без да подобрява съществуващото равнище на екологична защита в договарящите се страни, ще се счита за несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП.

3.2.6.2. Общи условия

- (92) При оценяване на отрицателните ефекти на мярката за помощ Органът се съсредоточава върху нарушаването в резултат на предвидимото въздействие на помощта в областта на околната среда и енергетиката върху конкуренцията между предприятията в засегнатите продуктови пазари и местоположението на икономическата дейност. Ако мерките за държавна помощ са добре насочени към пазарната неефективност, която са предназначени да отстранят, рискът помощта да доведе до неоснователно нарушаване на конкуренцията е по-малък.
- (93) Ако помощта е пропорционална и ограничена до допълнителните инвестиционни разходи, отрицателното въздействие на помощта по принцип е ограничено. При все това дори когато помощта е необходима и пропорционална за конкретното предприятие, тя може да предизвика промяна в поведението на получателите, която да наруши конкуренцията. Търсещото печалба предприятие обикновено ще повиши нивото на опазване на околната среда над задължителните изисквания единствено ако реши, че това ще доведе, най-малкото косвено, до някакъв вид предимство за него.
- (94) За да сведе нарушенията на конкуренцията и на търговията до минимум, Органът отдава голямо значение на процеса на подбор. Когато е възможно, процесът на подбор следва да се извършва по недискриминационен, прозрачен и открит начин, без непременно да се изключват предприятия, които могат да се конкурират с проекти за постигане на една и съща цел в областта на околната среда или енергетиката. Процесът на подбор следва да доведе до подбора на получатели, които могат да постигнат съответните цели в областта на околната среда или енергетиката, като използват възможно най-малко помощ или я използват по възможно най-разходоефективен начин.

- (95) Органът ще оцени по-специално отрицателните ефекти на помощта, като разгледа следните елементи:
- а) намаляване или компенсиране на разходите за единица продукция: ако новото оборудване ⁽⁴⁹⁾ води до намалени разходи за единица продукция в сравнение с положението без помощта или ако помощта компенсира част от оперативните разходи, вероятно получателят ще увеличи продажбите си. Колкото по-еластична е цената на продукта, толкова по-голям е потенциалът на помощта за нарушаване на конкуренцията;
 - б) нов продукт: ако получателят постигне нов продукт или продукт с по-високо качество, има вероятност това да увеличи продажбите му и е възможно той да получи стартово преимущество.

3.2.6.3. Допълнителни условия за помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление

- (96) Договарящите се страни трябва да гарантират, че отрицателните ефекти, описани в раздел 3.2.6.1, са ограничени. В допълнение към елементите, посочени в раздел 3.1.6.2, Органът ще вземе предвид и ще оцени дали индивидуалната помощ води до:
- а) подпомагане на неефективно производство, като по този начин се възпрепятства растежът на производителността в сектора;
 - б) нарушаване на динамичните стимули;
 - в) създаване или увеличаване на пазарната мощ или на изключващите практики;
 - г) изкуствено изменение на търговските потоци или на местоположението на производството.
- (97) Органът може да проучи планираното въвеждане на схеми за подпомагане в областта на околната среда и енергетиката, различни от схема, за която е отправено уведомление, които пряко или косвено облагодетелстват получателя на помощта, с цел да оцени кумулативното въздействие на помощта.
- (98) Органът също така ще оцени дали в резултат на помощта някои територии могат да извлекат полза от благоприятни условия на производство, по-специално поради относително по-ниски производствени разходи заради помощта или поради по-високи стандарти на производство, постигнати чрез помощта. Това може да доведе до оставане или преместване на предприятията към подпомаганите територии или до пренасочване на търговските потоци към подпомаганата област. В своя анализ на подлежащата на индивидуално уведомление помощ Органът надлежно ще вземе под внимание всички доказателства, че получателят на помощта е проучил алтернативни местоположения.

3.2.7. Прозрачност

- (99) Договарящите се страни трябва да гарантират публикуването на следната информация на общ уебсайт за държавната помощ на национално и регионално ниво: пълния текст на решението за отпускане на одобрената схема за помощ или индивидуалната помощ, както и на разпоредбите за неговото прилагане или връзка към него, самоличността на предоставящия орган или предоставящите органи, самоличността на отделните получатели, вида и размера на помощта, предоставена на всеки бенефициер, датата на предоставяне, вида на предприятието (МСП/големи предприятия), региона, в който се намира бенефициерът (на ниво II от NUTS) и основния икономически сектор, в който бенефициерът осъществява дейност (на ниво групи по NACE).
- (100) За схеми под формата на данъчно предимство и помощ под формата на намаления на финансирането на подкрепа за енергията от възобновяеми източници, информацията за размера на индивидуалните помощи може да бъде предоставена в следните диапазони (в млн. евро): [0,5-1]; [1-2]; [2-5]; [5-10]; [10-30]; [30 и повече].
- (101) Тази информация трябва да бъде публикувана след като решението за отпускане на помощта е било взето, трябва да се съхранява най-малко в продължение на 10 години и трябва да бъде на разположение на широката публика без ограничения ⁽⁵⁰⁾. От договарящите се страни няма да се изисква да представят тази информация преди 1 юли 2016 г. Изискването за публикуване на информацията може да отпадне по отношение на индивидуалните помощи под 500 000 EUR.

⁽⁴⁹⁾ Изчисляването на допълнителните инвестиционни разходи може да не отразява напълно всички ползи, тъй като оперативните ползи не се приспадат в рамките на жизнения цикъл на инвестицията. Освен това някои печалби, например свързаните с увеличената производителност и увеличеното производство, без да се променя капацитетът, могат да се окажат трудни за отчитане.

⁽⁵⁰⁾ Тази информация се публикува в срок от 6 месеца от датата на предоставяне (или за помощ под формата на данъчно предимство — в рамките на 1 година от датата на данъчната декларация). В случай на неправомерна помощ от договарящите се страни ще се изисква да осигурят публикуването на тази информация *ex post*, в рамките на не повече от 6 месеца, считано от датата на решението на Органа. Информацията трябва да бъде във формат, който позволява данните да бъдат търсени, извлечени и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML.

3.3. *Помощи за енергия от възобновяеми източници*

3.3.1. *Общи условия за инвестиционна и оперативна помощ за енергия от възобновяеми източници*

- (102) Европейският съюз си постави амбициозни цели във връзка с изменението на климата и енергийната зависимост, по-специално като част от своята стратегия „Европа 2020“. Няколко законодателни акта на Съюза вече подкрепят постигането на тези цели, като например схемата за търговия с емисии на Съюза, Директива 2009/28/ЕО⁽⁵¹⁾ („Директивата за енергия от възобновяеми източници“ или RED) и Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵²⁾ („Директивата за качеството на горивата“). При все това тяхното прилагане невинаги води до най-ефективните резултати на пазара и при определени условия държавната помощ може да представлява подходящ инструмент за осъществяване на принос към целите на Съюза и свързаните национални цели.
- (103) Настоящите насоки се прилагат за периода до 2020 г. При все това, те следва да подготвят почвата за постигането на целите, определени в рамката за 2030 г. По-специално се очаква, че в периода между 2020 г. и 2030 г. установените възобновяеми енергийни източници ще станат конкурентоспособни в мрежата, което предполага, че субсидиите и освобождаването от задълженията за балансиране следва да бъдат постепенно премахнати чрез прогресивно намаляване. Настоящите насоки са съвместими с тази цел и ще осигурят прехода към ефективни от гледна точка на разходите резултати чрез пазарни механизми.
- (104) Пазарните инструменти, като например тръжни процедури или конкурентна тръжна процедура, открита за всички производители на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, които се конкурират на равни начала на равнище ЕИП, следва нормално да гарантират, че субсидиите са сведени до минимум с оглед на тяхното пълно премахване.
- (105) Все пак, имайки предвид различните етапи от развитието на технологиите за възобновяеми енергийни източници, настоящите насоки позволяват на договарящите се страни да провеждат специфични за дадена технология търгове въз основа на дългосрочния потенциал на дадена нови и иновативни технология, необходимостта да се постигне диверсификация; ограниченията на мрежата, стабилността на мрежите и системните разходи (за интегриране).
- (106) Специфични изключения са включени за инсталациите с определен размер, за които не може да се приеме, че тръжната процедура е приемлива, или за инсталации на етап демонстрация. Включването на такива инсталации е по избор.
- (107) С оглед на свръхкапацитета на пазара на биогоривата от хранителни култури, Органът ще смята, че помощ за инвестиции в нов и съществуващ капацитет за биогорива от хранителни култури не е оправдана. Въпреки това инвестиционните помощи за преобразуване на централи за биогорива от хранителни култури в централи за биогорива от ново поколение са разрешени за покриване на разходите за това преобразуване. Инвестиционна помощ за биогорива, различна от този конкретен случай, може да се предоставя само в полза на биогорива от ново поколение.
- (108) Докато инвестиционната помощ в подкрепа на биогорива от хранителни култури ще бъде прекратена от датата на прилагане на настоящите насоки, оперативната помощ за биогорива от хранителни култури може да се отпуска до 2020 г. Поради това тази помощ може да бъде предоставяна само на централи, които са започнали работа преди 31 декември 2013 г., докато централата бъде напълно амортизирана, но в никакъв случай не по-късно от 2020 г.
- (109) В допълнение Органът ще смята, че помощта не повишава равнището на опазване на околната среда и не може да се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако тя се отпуска за биогорива, които са предмет на задължение за доставка или смесване⁽⁵³⁾, освен ако договаряща се страна може да докаже, че помощта е ограничена до устойчиви биогорива, които са твърде скъпи, за да излязат на пазара само със задължение за доставка или смесване.
- (110) По-специално докато схемата за търговия с емисии и данъците върху CO₂ интернализират разходите за емисии на парникови газове, възможно е те да не ги е интернализират изцяло. Държавната помощ може следователно да допринесе за постигането на свързаните, но отделни цели на ЕИП за възобновяема енергия. Поради това Органът приема, освен ако няма доказателства за противното, че продължава да съществува остатъчна пазарна неефективност, която може да бъде преодоляна чрез помощи за възобновяема енергия.
- (111) За да даде възможност на договарящите се страни да постигнат своите цели в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“, Органът приема, че помощта е подходяща и че нарушаващите ефекти на помощта са ограничени, ако са изпълнени всички други условия.

⁽⁵¹⁾ Съгласно директивата Исландия и Норвегия са се ангажирали с национални цели в областта на енергията от възобновяеми източници. Директивата не се прилага за Лихтенщайн.

⁽⁵²⁾ Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Директива 98/70/ЕО по отношение на спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола и за въвеждане на механизъм за наблюдение и намаляване на нивата на емисиите на парникови газове и за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища, и за отмяна на Директива 93/12/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 88).

⁽⁵³⁾ Трябва да е наложено задължение за доставки на биогорива на пазара, включително да са определени санкции.

- (112) Що се отнася до помощта за производството на водноелектрическа енергия, нейното въздействие може да бъде в две посоки: от една страна, тази помощ може да окаже положително въздействие от гледна точка на ниски емисии на парникови газове, но от друга страна, може също така да доведе до отрицателно въздействие върху водните системи и биологичното разнообразие. Следователно, когато се предоставя помощ за производство на водноелектрическа енергия, договарящите се страни трябва да спазват Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁴⁾, и по-специално член 4, параграф 7 от нея, в който се определят критериите във връзка с разрешаването на нови промени на водни обекти.
- (113) Основен принцип в законодателството на ЕИП в тази сфера е йерархията на отпадъците, тоест приоритетно поддръжане на начините, по които следва да се третира отпадъците ⁽⁵⁵⁾. Държавната помощ за енергия от възобновяеми източници, при която за гориво се използват отпадъци, включително отпадна топлина, може да окаже положителен принос за опазване на околната среда, при условие че не се заобикаля този принцип.
- (114) Помощ за енергия от възобновяеми източници може да се предоставя под формата на инвестиционна или оперативна помощ. За схеми за инвестиционна помощ и инвестиционна помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, се прилагат условията, посочени в раздел 3.2.
- (115) По отношение на схеми за оперативна помощ се прилага общата разпоредба на раздел 3.2, изменена съгласно специфичните разпоредби в настоящия раздел. По отношение на оперативна помощ, за която трябва да се отправи индивидуално уведомление, се прилагат посочените в раздел 3.2 условия, като по целесъобразност се вземат предвид измененията, направени с настоящия раздел за схемите за оперативна помощ.
- (116) Органът ще разрешава схеми за помощ с максимален срок от десет години. Ако схемата се запазва след това, след изтичането на този период следва да бъде отправено повторно уведомление за мярката. Що се отнася до биогоривата от хранителни култури, съществуващите и наскоро обявените схеми следва да бъдат ограничени до 2020 г.
- (117) Съюзът определи цялостната цел на Европейския съюз за дела на възобновяемите енергийни източници в крайното потребление на енергия и превърна тази цел в задължителни национални цели. Директивата за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници включва механизми за сътрудничество ⁽⁵⁶⁾, които ще улеснят трансграничната помощ за постигане на националните цели. Схемите за оперативна помощ по принцип следва да бъдат отворени за други държави от ЕИП и договарящите се страни от Енергийната общност, за да се ограничат отрицателните въздействия като цяло. Така се свеждат до минимум разходите на договарящите се страни, чиято единствена цел е да постигнат националната цел за енергия от възобновяеми източници, определена в законодателството на Съюза. При все това за договарящите се страни би било от полза да въведат механизъм за сътрудничество, преди да разрешат предоставянето на трансгранична помощ или в противен случай производството от инсталации в други държави няма да се отчита за изпълнението на тяхната национална цел съгласно RED ⁽⁵⁷⁾. Органът ще приеме схемите, които са отворени и за други страни от ЕИП или за страни от Енергийната общност.
- (118) Помощта за електроенергия от възобновяеми източници по принцип следва да допринася за интегрирането на електроенергията от възобновяеми източници на пазара. Това обаче може да се окаже невъзможно или неподходящо за определени малки видове инсталации.

3.3.2. Оперативна помощ, предоставена за енергия от възобновяеми източници

3.3.2.1. Помощ за енергия от възобновяеми енергийни източници

- (119) За стимулиране на пазарното интегриране на електроенергията от възобновяеми източници е важно получателите да продават своята електроенергия директно на пазара и да подлежат на пазарни задължения. Следните кумулативни условия се прилагат считано от 1 януари 2016 г. за всички нови схеми и мерки за помощ:
- а) помощта се предоставя като премия в допълнение към пазарната цена (премия), чрез която производителите продават своята електроенергия директно на пазара;

⁽⁵⁴⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1), включена в точка 13а от приложение XX към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 125/2007 (ОВ L 47, 21.2.2008 г., стр. 53 и Притурка за ЕИП № 9, 21.2.2008 г., стр. 41).

⁽⁵⁵⁾ Йерархията на отпадъците представлява: а) предотвратяване, б) подготовка за повторна употреба, в) рециклиране, г) друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия, и д) обезвреждане. Вж. член 4, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (Рамкова директива за отпадъците) (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3), включена в точка 32е от приложение XX към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 85/2011 (ОВ L 262, 6.10.2011 г., стр. 57 и Притурка за ЕИП № 54, 6.10.2011 г., стр. 71).

⁽⁵⁶⁾ Механизмите за сътрудничество гарантират, че енергията от възобновяеми източници, произведена в една договаряща страна, може да се отчита за изпълнението на целта на друга договаряща страна.

⁽⁵⁷⁾ Органът отбелязва, че две дела, които понастоящем се разглеждат от Съда на ЕС, могат да имат влияние върху този въпрос: съединени дела C-204/12, C-205/12, C-206/12, C-207/12, C-208/12, Essent Белгия/Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt и дело C-573/12, Ålands Vindkraft/Energimyndigheten.

- б) получателите ⁽⁵⁸⁾ подлежат на стандартни задължения за балансиране, освен ако не съществуват ликвидни пазари в рамките на деня; както и
 - в) въведени са мерки, за да се гарантира, че производителите нямат стимул да произвеждат електроенергия при отрицателни цени.
- (120) Условието, установено в точка 119, не се прилага за инсталации с инсталирана електрогенерираща мощност, по-малка от 500 kW, или за демонстрационни проекти, с изключение на електроенергия от вятърна енергия, за която се прилага инсталирана електрогенерираща мощност от 3 MW или 3 генератора.
- (121) В рамките на преходен период, обхващаш 2015 г. и 2016 г., помощ за поне 5 % от планираните нови електрогенериращи мощности от възобновяеми източници на енергия следва да се предоставя в резултат от конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии.

От 1 януари 2017 г. се прилагат следните изисквания:

помощта е предоставена след провеждане на конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии ⁽⁵⁹⁾, освен ако:

- а) договарящите се страни докажат, че само един или ограничен брой проекти или територии биха могли да бъдат допустими; или
- б) договарящите се страни докажат, че конкурентна тръжна процедура би довела до по-високи равнища на подпомагане (например за да се избегне стратегическо наддаване); или
- в) договарящите се страни докажат, че конкурентна тръжна процедура би довела до ниски ставки на реализиране на проекта (за да се избегнат ниски оферти).

Ако тези конкурентни тръжни процедури са отворени за всички производители на електроенергия от възобновяеми енергийни източници на недискриминационна основа, Органът ще счита, че помощта е съразмерна и не нарушава конкуренцията до степен, която противоречи на функционирането на Споразумението за ЕИП.

Тръжната процедура може да бъде ограничена до специфични технологии, когато процес, отворен за всички производители, би довел до неоптимален резултат, който не може да бъде разрешен при проектиране на процеса с оглед на:

- а) по-дългосрочния потенциал на определена нова и иновационна технология; или
 - б) необходимостта да се постигне диверсификация; или
 - в) мрежовите ограничения и стабилността на мрежите; или
 - г) системните разходи (за интегриране); или
 - д) необходимостта да се избягват нарушения на пазарите за суровини в резултат от подпомагането в полза на биомасата ⁽⁶⁰⁾.
- (122) Помощ може да бъде предоставена без конкурентна тръжна процедура, както е описано в точка 121, за инсталации с инсталирана електрогенерираща мощност по-малко от 1 MW или за демонстрационни проекти, с изключение на електроенергия от вятърна енергия, за инсталации с инсталирана електрогенерираща мощност до 6 MW или с 6 генератора.
- (123) При липса на конкурентна тръжна процедура са приложими условията на точки 119 и 120 и условията за оперативна помощ за енергия от възобновяеми източници, различна от електроенергия, както е посочено в точка 126.
- (124) Помощта се предоставя само докато съоръжението бъде напълно амортизирано в съответствие със стандартните счетоводни правила и всяка инвестиционна помощ, получена преди това, трябва да бъде приспадната от оперативната помощ.

⁽⁵⁸⁾ Получателите могат да възлагат задължения за балансиране на други дружества от тяхно име, като например на агрегатори.

⁽⁵⁹⁾ Инсталациите, които са започнали работи преди 1 януари 2017 г. и са получили потвърждение на помощта от договарящата страна преди тази дата, могат да получат помощ въз основа на схемата, която е в сила към датата на потвърдението.

⁽⁶⁰⁾ Не може да се предоставя друга оперативна помощ за нови инсталации, които произвеждат електроенергия от биомаса, ако са изключени от тръжния процес.

- (125) Тези условия не засягат възможността за договарящите се страни да отчитат съображенията за пространствено планиране, например като изискват строителни разрешения преди участието в тръжната процедура или като изискват инвестиционни решения в рамките на определен период.

3.3.2.2. Помощ за енергия от възобновяеми източници, различни от електроенергия

- (126) За енергия от възобновяеми източници, различна от електрическа енергия, оперативната помощ ще се счита за съвместима с функционирането на ЕИП, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- помощта за единица енергия не превишава разликата между общите усреднени разходи за производство на енергия (LCOE) чрез конкретната технология и пазарната цена на съответната форма на енергия;
 - LCOE може да включва нормална възвръщаемост на капитала. Инвестиционната помощ се приспада от общият размер на инвестициите при изчисляването на LCOE;
 - производствените разходи се актуализира редовно, поне веднъж годишно; както и
 - помощ се отпуска само докато съоръжението бъде напълно амортизирано в съответствие със стандартните счетоводни правила, с цел да се избегне ситуация, при която оперативната помощ въз основа на LCOE надвишава амортизацията на инвестицията.

3.3.2.3. Помощ за съществуващи съоръжения за биомаса след амортизирането на съоръженията

- (127) За разлика от повечето други възобновяеми енергийни източници биомасата изисква относително ниски инвестиционни разходи, но по-високи оперативни разходи. По-високите оперативни разходи могат да попречат на дадено съоръжение за биомаса ⁽⁶¹⁾ да продължи да функционира след амортизирането на инсталацията, тъй като оперативните разходи могат да бъдат по-високи от приходите (пазарната цена). От друга страна, дадено съоръжение за биомаса може да функционира, като използва изкопаеми горива вместо биомаса като източник на суровини, ако използването на изкопаеми горива е икономически по-изгодно от използването на биомаса. За да се запази използването на биомаса и в двата случая, Органът може да счете помощта за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП дори след амортизирането на съоръжението.
- (128) Органът ще счете оперативната помощ за биомаса след амортизирането на съоръжението за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако договарящата се страна демонстрира, че оперативните разходи, които получателят поема след амортизирането на съоръжението, продължават да бъдат по-високи от пазарната цена на произвежданата енергия и ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- помощта се предоставя единствено въз основа на енергията, произведена от възобновяеми източници;
 - мярката е проектирана по такъв начин, че компенсира разликата в оперативните разходи, които получателят поема, и пазарната цена; както и
 - въведен е механизъм за мониторинг, за да се провери дали оперативните разходи продължават да бъдат по-високи от пазарната цена на енергията. Механизмът за мониторинг трябва да се основава на актуална информация за производствените разходи и трябва да се прилага поне веднъж годишно.
- (129) Органът ще счете оперативната помощ за биомаса след амортизирането на съоръжението за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако договарящата се страна демонстрира, че независимо от пазарната цена на съответната енергия използването на изкопаеми горива като суровина е икономически по-изгодно от използването на биомаса и ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- помощта се предоставя единствено въз основа на енергията, произведена от възобновяеми източници;
 - мярката е проектирана по такъв начин, че компенсира разликата в оперативните разходи, поети от получателя, за биомаса в сравнение с алтернативните изкопаеми горива;
 - представени са надеждни доказателства, че без помощта същото предприятие ще премине от използване на биомаса към използване на изкопаеми горива; както и

⁽⁶¹⁾ Това включва производството на биогаз, което има същите характеристики.

- г) въведен е механизъм за мониторинг, за да се проверява дали използването на изкопаеми горива е по-рентабилно от използването на биомаса. Механизмът за мониторинг трябва да се основава на актуална информация за разходите и трябва да се прилага поне веднъж годишно.

3.3.2.4. Помощ, предоставена чрез сертификати

- (130) Договарящите се страни могат да отпускат помощ за възобновяеми енергийни източници посредством използване на пазарни механизми като зелени сертификати. Тези пазарни механизми ⁽⁶²⁾ позволяват всички производители, използващи възобновяеми енергийни източници, да се облагодетелстват непряко от гарантираното търсене на произведената от тях енергия на цена, по-висока от пазарната цена на конвенционалната енергия. Цената на тези зелени сертификати не е определена предварително, а зависи от търсенето и предлагането на пазара.
- (131) Органът ще счете помощта, посочена в точка 130, за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако договарящите се страни могат да представят достатъчно доказателства, че тази подкрепа: i) е от решаващо значение за жизнеспособността на съответните възобновяеми енергийни източници; ii) не води до свръхкомпенсация в рамките на цялата схемата в течение на времето и за отделните технологии или за конкретни по-слабо разгърнати технологии, ако са определени различни нива на сертификатите за единица продукция; и iii) не възпира производителите на възобновяеми енергийни ресурси да повишават своята конкурентоспособност.
- (132) По-специално Органът счита, че не може да се прилага диференциация в равнищата на подкрепа чрез зелени сертификати, освен ако договарящите се страни не докажат необходимостта от диференциране въз основа на доводите, изложени в точка 121. Условието, посочено в точки 119 и 120, се прилага, когато това е технически възможно. Инвестиционните помощи, получени по-рано, трябва да бъдат приспаднати от оперативната помощ.

3.4. Мерки за енергийна ефективност, включително комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и районни отоплителни и охладителни системи

- (133) Европейският съюз си е поставил цел за намаляване с 20 % на потреблението на първична енергия в Съюза до 2020 г. По-специално Съюзът прие Директивата за енергийната ефективност, в която се установява обща рамка за насърчаване на енергийната ефективност в рамките на Съюза към постигане на водещата цел на Съюза за 2020 г. за енергийна ефективност и която проправя пътя за по-нататъшно подобряване на енергийната ефективност след 2020 г.

3.4.1. Цел от общ интерес

- (134) С оглед да се гарантира, че помощта допринася за по-високо ниво на опазване на околната среда, помощта за районни отоплителни и охладителни системи и комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (СНР) ще бъде считана за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП само ако се предоставя за инвестиции, включително подобрения, за високоефективно СНР и високоефективни районни отоплителни и охладителни системи.
- (135) Държавната помощ за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и районни отоплителни и охладителни системи, при които за гориво се използват отпадъци, включително отпадна топлина, може да окаже положителен принос за опазване на околната среда, при условие че не се избягва принципа за йерархията на отпадъците (посочен в точка 113).
- (136) За да демонстрира приноса на помощта за повишаване на нивото на опазване на околната среда, договарящата се страна може да използва редица показатели, доколкото те могат да бъдат изразени количествено, по-специално посредством размера на икономии на енергия в резултат на подобреното функциониране с намалено енергийно потребление и по-високата производителност на енергията или увеличената ефективност в резултат на намалено енергийно потребление или намалено използване на гориво.

3.4.2. Необходимост от държавна намеса

- (137) Мерките за енергийна ефективност са насочени към отрицателни външни последици, посочени в точка 30, като създават индивидуални стимули за постигане на екологичните цели за енергийна ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове. В допълнение към общите пазарни неефективности, набелязани в раздел 3.2, един пример за пазарна неефективност, която може да възникне в областта на мерките за енергийна ефективност, се отнася до мерките за подобряване на енергийната ефективност в сградите. Когато се проучват възможности за реновиране на сгради, ползите от мерките за енергийна ефективност обикновено облагодетелстват наемателя, а не собственика на сградата, който обичайно поема разходите за реновиране. Ето защо може да е необходима държавна помощ, за да се насърчат инвестициите за енергийна ефективност, с оглед да се постигнат целите на ДДЕ.

⁽⁶²⁾ Тези механизми може например да задължават доставчиците на електроенергия определен дял от техните доставки да бъде от възобновяеми източници.

3.4.3. Стимулиращ ефект

- (138) ДДЕ определя цели, включително във връзка с енергийното саниране на сградите и в крайното потребление на енергия. Директивата обаче не налага цели за енергийна ефективност на предприятията и по този начин не е пречка за помощите в областта на енергийната ефективност да имат стимулиращ ефект.
- (139) Стимулиращият ефект на помощта ще се оценява въз основа на условията, посочени в раздел 3.2.4 от настоящите насоки.

3.4.4. Целесъобразност на помощта

- (140) Държавната помощ може да се счита за подходящ инструмент за финансиране на мерки за енергийна ефективност, независимо от формата, в която е предоставена.
- (141) По отношение на мерките за енергийна ефективност подлежащите на възстановяване аванс може да бъде счетен за подходящ инструмент за държавна помощ, особено ако приходите от мярката за енергийна ефективност не са сигурни.
- (142) Когато се оценява държавна помощ, предоставена по-специално за реновиране на сгради с цел постигане на енергийна ефективност, въведеният от договарящата се страна финансов инструмент за финансиране на реновирането може да бъде счетен за подходящ инструмент за предоставяне на държавна помощ.

3.4.5. Пропорционалност

Инвестиционна помощ за мерки за енергийна ефективност

- (143) Допустимите разходи се определят като допълнителните инвестиционни разходи, посочени в точка 68. По отношение на мерките за енергийна ефективност може да е трудно да се изготви съпоставителен сценарий, особено за интегрирани проекти. За такива проекти Органът е склонен да проучи заместващ показател, за да определи допустимите разходи, както е посочено в точка 70.
- (144) Прилагат се интензитетите на помощта, определени в приложение 1.

Оперативна помощ за мерки за енергийна ефективност (с изключение на оперативна помощ за КПТЕ с висока енергийна ефективност)

- (145) Органът ще счете за пропорционална оперативната помощ за енергийна ефективност само ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- помощта е ограничена до компенсиране на нетните допълнителни производствени разходи в резултат от инвестицията, като се отчитат ползите, произтичащи от енергоспестяването⁽⁶³⁾. При определяне на размера на оперативната помощ от производствените разходи трябва да се извади инвестиционната помощ, отпусната на въпросното предприятие във връзка с новото съоръжение; както и
 - оперативната помощ е ограничена до петгодишен срок.

Оперативна помощ за КПТЕ с висока енергийна ефективност

- (146) Оперативната помощ за инсталации за комбинирано производство с висока енергийна ефективност може да бъде отпускана на базата на условията, приложими към оперативната помощ за електроенергия от възобновяеми енергийни източници, както е установено в раздел 3.3.2.1, и само при следните условия:
- на предприятия за обществено производство на електрическа и топлинна енергия, при които разходите за производството на тази енергия надхвърлят нейната пазарна цена;
 - при промишлена употреба на комбинираното производство на електрическа и топлинна енергия, когато може да се покаже, че производствените разходи за единица енергия при използването на тази технология надвишават пазарната цена на единица конвенционална енергия.

⁽⁶³⁾ Понятието производствени разходи трябва да се тълкува като нетната стойност на всяка помощ, но включваща нормално равнище на печалба.

3.5. Помощи за ефективно използване на ресурсите, и по-специално помощи за управление на отпадъци

3.5.1. Ефективно използване на ресурсите

- (147) Водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“ на стратегията „Европа 2020“ цели да се постигне устойчив растеж чрез откриване и създаване на нови бизнес възможности, *inter alia* чрез нови и иновационни начини за производство, бизнес модели и продуктови дизайн. Тя определя как този растеж може да бъде отделен от използването на ресурси и общото му въздействие върху околната среда.
- (148) Пазарните неефективности, определени в точка 30, са особено уместни във връзка с ефективното използване на ресурсите. Освен това пазарните неефективности в тази област рядко се обхващат от други политики и мерки, например данъчно облагане или регулиране. В такива случаи може да е необходима държавна помощ.
- (149) По отношение на индивидуални мерки договарящите се страни трябва да демонстрират количествено измерими ползи в тази област на политиката, например по-специално размерът на икономии на ресурси или увеличената ефективност на ресурсите.
- (150) С оглед на тесните връзки с нови и иновационни начини на производство Органът припомня, че след като бъдат изпълнени съответните критерии, мерките, с които се насърчава ефективното използване на ресурсите, могат да се ползват от допълнителна сума за екоиновации, посочена в точка 73.

3.5.2. Помощ за управление на отпадъци

- (151) По-конкретно и в съответствие с принципа за йерархията на отпадъците (посочен в точка 113) Седмата програма за действие в областта на околната среда определя предотвратяването, повторното използване и рециклирането на отпадъците като едни от своите главни приоритети. От договарящите се страни се изисква да създадат планове за управление на отпадъците ⁽⁶⁴⁾ и следва да зачитат тази йерархия и да изготвят мерки за държавни помощи, които да бъдат съгласувани с изпълнението на тези планове. Друго ключово понятие, която вдъхновява законодателството на Съюза в областта на околната среда, е „принципът замърсителят плаща“, описан в точка 39.
- (152) Държавната помощ за управление на отпадъците, по-специално дейности, насочени към предотвратяването на генерирането на отпадъци, повторното използване и рециклирането на отпадъци, може да даде положителен принос за опазването на околната среда, при условие че не се заобикалят принципите, посочени в предходните точки. Това включва повторна употреба или рециклиране на води или полезни изкопаеми, които в противен случай ще представляват неоползотворени отпадъци. По-специално в контекста на ПЗП предприятията, които генерират отпадъци, следва да не бъдат освобождавани от разходи за тяхното третиране. Освен това не трябва да се засяга по отрицателен начин нормалното функциониране на пазарите на вторични материали.
- (153) Органът ще счете, че помощ за управление на отпадъците обслужва цел от общ интерес в съответствие с посочените по-горе принципи за управление на отпадъците, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- инвестицията цели намаляване на замърсяването, причинено от други предприятия, и не обхваща замърсяване, причинено от получателя на помощта;
 - помощта не трябва да облекчава косвено замърсителите от тежестта, която трябва да бъде поета от тях съгласно законодателството на ЕИП или от националното законодателство, като тази тежест трябва да се счита за обичаен разход на предприятието във връзка със замърсителите;
 - инвестицията трябва да надвишава модернизациите ⁽⁶⁵⁾, т.е. предотвратяване, повторно използване, рециклиране или възстановяване, или трябва да използва традиционни технологии по иновационен начин, по-специално бъде насочена към създаването на „кръгова“ икономика, при която отпадъците се използват като ресурс;

⁽⁶⁴⁾ Директива 2008/98/ЕО, член 28, включена в точка 32е от приложение XX към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 85/2011 (ОВ L 262, 6.10.2011 г., стр. 57 и Притурка за ЕИП № 54, 6.10.2011 г., стр. 71).

⁽⁶⁵⁾ Модернизация означава процес, при който предотвратяването, повторното използване, рециклирането или възстановяването на отпадъци за производството на краен продукт е икономически изгодна обичайна практика. Когато е целесъобразно, идеята за „модернизация“ трябва да се разглежда от технологична гледна точка и от гледна точка на общия пазар на ЕИП.

- г) в противен случай третираните материали ще трябва да бъдат обезвредени или да се третират по начин, който е по-малко благоприятен за околната среда; както и
- д) инвестицията не води до обикновено повишаване в търсенето за преработка на материалите, без да се увеличава събирането им.
- (154) Помощ, която за разлика от посоченото в точка 153, буква а), е насочена към управлението на собствените отпадъци на получателя, ще бъде оценена въз основа на общите критерии в раздел 3.2, приложими за помощ за предприятия, които надхвърлят стандартите на Съюза или повишават опазването на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза по смисъла на точка 20, буква в).

3.6. Помощ за улавяне и съхранение на въглерод (УСВ)

- (155) Както се признава в Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁶⁾ (Директивата за УСВ) и в Съобщението на Комисията относно бъдещето на УСВ в Европа ⁽⁶⁷⁾, УСВ представлява технология, която може да допринесе за смекчаване на изменението на климата. В прехода към една истинска нисковъглеродна икономика технологията за УСВ може да помогне за съгласуване на търсенето на изкопаеми горива с необходимостта от намаляване на емисиите на парникови газове. В някои сектори на промишлеността УСВ може понастоящем да представлява единственият вариант на технология, която може да намали свързаните с обработката емисии в необходимия мащаб в дългосрочен план. Предвид факта, че разходите за улавяне, транспорт и съхранение са съществена пречка за по-широкото използване на УСВ, държавната помощ може да допринесе за насърчаване на развитието на тази технология.
- (156) Органът счита, че с оглед да се насърчи изпълнението на дългосрочните цели за декарбонизация, помощта за УСВ допринася за общите цели за опазване на околната среда.
- (157) ЕИП предприе няколко инициативи за преодоляване на отрицателните външни въздействия. По-специално схемата за търговия с емисии осигурява интернализация на разходите за емисии на парникови газове, което обаче може да не успее още да гарантира постигането на целите на ЕИП по отношение на дългосрочното намаляване на въглеродните емисии. Поради това Органът приема, че помощите за УСВ водят до отстраняване на остатъчна пазарна неефективност, освен ако разполага с доказателства, че тази пазарна неефективност вече не съществува.
- (158) Без да се засягат в частност разпоредбите на ЕИП в тази област, Органът приема, че помощта е подходяща, при условие че всички други условия са изпълнени. Разрешена е както оперативна, така и инвестиционна помощ.
- (159) Помощта може да се предоставя за подкрепа на електроцентрали, използващи изкопаеми горива или биомаса (включително централи, използващи едновременно изкопаеми горива и биомаса), или на други промишлени инсталации, оборудвани със съоръжения за улавяне, пренос и съхранение на CO₂ или на отделни елементи от веригата за УСВ. При все това помощта за подкрепа на проектите за УСВ не включва помощ за инсталации с емисии на CO₂ (промишлени инсталации или електроцентрали) като такава, а помощ за разходите, произтичащи от проекти за УСВ.
- (160) Помощта е ограничена до допълнителните разходи за улавяне, транспортиране и съхранение на емисии на CO₂. Общоприето е, че съпоставителният сценарий ще представлява ситуация, при която проектът не се осъществява като УСВ и е подобен на допълнителна инфраструктура, която не е необходима за експлоатация на дадена инсталация. С оглед на този съпоставителен сценарий допустимите разходи се определят като недостига на финансиране. Вземат се под внимание всички приходи, включително например икономии на разходи от намалените нужди от квоти от СТЕ.
- (161) Органът оценява нарушаващото въздействие на помощта въз основа на критериите, посочени в раздел 3.2.6, като взема предвид дали има договорености за обмен на знания, дали инфраструктурата е отворена за трети страни и дали подпомагането за отделни елементи на веригата за УСВ има положително въздействие върху други инсталации с изкопаеми горивни, собственост на получателя.

⁽⁶⁶⁾ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114), включена в точка 21ау от приложение XX към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 115/2012 (ОВ L 270, 4.10.2012 г., стр. 38 и Притурка за ЕИП № 56, 4.10.2012 г., стр. 39).

⁽⁶⁷⁾ COM(2013) 180 final, 27.3.2013 г.

- 3.7. *Помощ под формата на облекчения или освобождавания от данъци за околната среда и под формата на намаления на финансовата подкрепа за електроенергия от възобновяеми източници*
- 3.7.1. Помощи под формата на намаляване или освобождаване от данъци, свързани с опазването на околната среда
- (162) Целта на данъчното облагане, свързано с опазването на околната среда, е да се увеличат разходите за дейности, нанасящи вреда на околната среда, и по този начин да се обезкуражи такова поведение и да се повиши нивото на опазване на околната среда. По принцип данъците, свързани с опазването на околната среда, следва да отразяват общите разходи за обществото във връзка с емисиите и в съответствие с това размерът на данъка за една единица емисии следва да бъде еднакъв за всички предприятия, които генерират емисии. Докато облекченията или освобождаванията от данъци за околната среда могат да имат отрицателно въздействие върху тази цел ⁽⁶⁸⁾, такъв подход може все пак да бъде необходим, ако получателите иначе биха имали такъв конкурентен недостатък, че не би било възможно изобщо да се въведе данък за околната среда.
- (163) Действително предоставянето на преференциално данъчно третиране на някои предприятия може да улесни повишаването на равнището на данъците, свързани с опазването на околната среда. В съответствие с това намаляването или освобождаването от данъци, свързани с опазването на околната среда ⁽⁶⁹⁾, включително данъчно възстановяване, може поне косвено да допринесе за по-висока степен на опазване на околната среда. При все това не трябва да се подронва основната цел на данъците, свързани с опазването на околната среда, за обезкуражаване на дейностите, нанасящи вреда на околната среда. Данъчните облекчения следва да бъдат необходими и да се основават на обективни, прозрачни и недискриминационни критерии и въпросните предприятия следва да осъществят принос за подобряване на опазването на околната среда. Това би могло да бъде постигнато чрез отпускане на компенсация под формата на възстановяване на платени данъци, чрез което предприятията не са освободени от данъка като такъв, но получават фиксирана годишна компенсация за очакваното увеличение на платимия размер на данъка.
- (164) Органът ще разрешава схеми за помощ за максимални периоди от 10 години, след което договарящата се страна може да изпрати повторно уведомление за мярката, ако договарящата се страна оцени отново целесъобразността на съответните мерки за помощ.
- (165) Органът ще счита, че данъчните облекчения не подронват общата преследвана цел и допринасят поне косвено за повишено ниво на опазване на околната среда, ако договарящата се страна демонстрира, че: i) данъчните облекчения са добре насочени към предприятията, които са засегнати в най-голяма степен от увеличените данъци; и ii) че като цяло се прилага по-висока данъчна ставка отколкото без освобождаването от данък.
- (166) За тази цел Органът ще оцени информацията, предоставена от договарящите се страни. Тази информация следва да включва, от една страна, съответния отрасъл/и или категории получатели, включени в освобождаването или облекченията, а от друга страна, положението на основните получатели във всеки засегнат отрасъл и как облагането с данъци може да спомогне за защита на околната среда. Освободените отрасли следва да бъдат надлежно описани и следва да се предостави списък на най-големите получатели за всеки отрасъл (като се посочат конкретно оборотът, пазарните дялове и размерът на данъчната основа).
- (167) По отношение на всички други нехармонизирани данъци, свързани с околната среда, и за да демонстрира, че помощта е необходима и пропорционална, договарящата се страна следва ясно да определи обхвата на данъчните облекчения. За тази цел договарящата се страна следва да предостави информацията, посочена в точка 166. Договарящите се страни могат да решат да отпуснат на получателите помощ под формата на възстановяване на платен данък (посочен в точка 163). Този подход продължава да излага получателите на помощта на ценовия сигнал, който данъкът за околната среда ще даде, като в същото време ограничава очакваното увеличаване на платимата данъчна сума.
- (168) Органът ще смята помощта за необходима, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- изборът на получателите се основава на обективни и прозрачни критерии и по принцип помощта се отпуска по един и същ начин за всички конкуренти в един и същ отрасъл, ако те се намират в сходно фактическо положение;
 - без намаляването на данъкът, свързан с опазването на околната среда, води до значително увеличение на производствените разходи, които се изчисляват като дял от брутната добавена стойност за всеки сектор или категория на отделните получатели на помощта; както и
 - значителното увеличение на производствените разходи не може да бъде прехвърлено върху потребителите, тъй като би довело до съществено намаляване на продажбите.

⁽⁶⁸⁾ В много случаи предприятията, които се възползват от данъчни облекчения, са предприятия с нанасящите най-голяма вреда на околната среда дейности, към които е насочен данъкът.

⁽⁶⁹⁾ Един начин да се постигне това е да се предоставя компенсация под формата на данъчни кредити, при което предприятията не се освобождават от данъка, но получават еднократна компенсация за него.

(169) Органът ще смята помощта за пропорционална, ако е изпълнено поне едно от следните условия:

- a) получателите на помощта плащат поне 20 % от националния данък, свързан с опазването на околната среда; или
- b) данъчното облекчение е обвързано с условие да се сключат споразумения между договарящата се страна и получателите или асоциации на получателите, съгласно които получателите или асоциации на получателите се ангажират да постигнат цели за опазване на околната среда, които имат същия ефект както ако плащат поне 20 % от националния данък. Тези споразумения или ангажименти могат да бъдат свързани, наред с други неща, с намаляване на потреблението на енергия, намаляване на емисиите или друга мярка в областта на околната среда: Тези споразумения трябва да отговарят на следните кумулативни условия:
 - i) съдържанието на споразуменията се договаря от договарящата се страна, като се посочват цели и се определя график за постигането им;
 - ii) договарящата се страна гарантира независим ⁽⁷⁰⁾ и своевременно мониторинг на ангажиментите, поети в споразуменията; както и
 - iii) периодично се извършва преглед на споразуменията в контекста на технологични и други развития и се посочват ефективни клаузи за санкции, приложими при неспазване на ангажиментите.

(170) В случай че енергийните продукти за производство на електроенергия се облагат с данък върху емисиите на въглероден диоксид, данъкът следва да се плати от доставчика на електроенергия. Такъв данък върху въглеродните емисии може да бъде изготвен по начин, който да подкрепя и да е пряко свързан с цената на квотите за търговия с емисии чрез облагане на въглерода. При все това цената на електроенергията се увеличава, ако тези разходи се прехвърлят върху потребителите на електроенергия. В този случай ефектът от данъка върху емисиите на въглероден диоксид се прехвърля върху енергоемките потребители и е съпоставим с ефекта от прехвърлянето на разходите за квотите от СТЕ, които са включени в цената на електроенергията (непреки разходи за емисии).

(171) Следователно, ако данъкът, посочен в точка 170, е изготвен по такъв начин, че е пряко свързан с цената на квотите по СТЕ и има за цел да увеличи цената на квотите, могат да се предвидят компенсации за тези по-високи непреки разходи. Органът ще счете за мярката за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП само ако са изпълнени следните кумулативни условия:

- a) помощта се предоставя само за секторите и подсекторите, изброени в приложение II към Насоките за държавна помощ за СТЕ ⁽⁷¹⁾ за компенсиране на допълнителни непреки разходи, произтичащи от данъка;
- b) интензитетът на помощта и максималните интензитети на помощта се изчисляват, както е определено в точки 27—30 от Насоките за държавна помощ за СТЕ. Форуърд цената на квотите по СТЕ може да бъде заменена с нивото на националния данък; както и
- в) помощта се предоставя като единична сума, която може да бъде платена на получателя през годината, през която са направени разходите, или на следващата година. Ако помощта се плаща през годината, през която са направени разходите, трябва да се създаде механизъм за последващ мониторинг, за да се гарантира, че всяка надплатена помощ ще бъде възстановена преди 1 юли следващата година.

3.7.2. Помощи под формата на намаляване на финансовата подкрепа за енергия от възобновяеми източници ⁽⁷²⁾

(172) Финансовата помощ за енергия от възобновяеми източници чрез начисляване на такси сама по себе си не е насочена към преодоляване на отрицателни външни последици и съответно не води до пряк ефект за околната среда. Следователно тези такси са коренно различни от непреките данъци върху електроенергията, посочени в точка 162, дори ако те също могат да доведат до по-високи цени на електроенергията. Увеличението на разходите за електрическата енергия може да бъде пряко — чрез специална такса, която се начислява на потребителите на електроенергия върху основната цена на електроенергията, или непряко — чрез допълнителни разходи, които доставчиците на електроенергия плащат във връзка със задълженията за закупуване на енергия от възобновяеми източници и които те впоследствие прехвърлят върху своите клиенти, потребителите на електроенергия. Един типичен пример би бил задължителното изкупуване на определен процент енергия от възобновяеми източници от страна на доставчиците на електроенергия чрез зелени сертификати, за което доставчиците не получават компенсация.

⁽⁷⁰⁾ За тези цели е без значение дали мониторингът се осъществява от частен или публичен орган.

⁽⁷¹⁾ Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 522/12/COL (ОВ L 296, 7.11.2013 г., стр. 25).

⁽⁷²⁾ Законодателните актове относно вътрешния пазар (Директива 2009/72/ЕО, Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15) и последващите кодекси и насоки относно мрежите) не позволяват кръстосано субсидиране на потребители в рамките на тарифните режими.

- (173) По принцип и доколкото разходите за финансиране на подкрепата за възобновяемата енергия се възстановяват от потребителите на енергия, те следва да бъдат възстановявани по начин, който не води до дискриминация между потребителите на енергия. Въпреки това някои целеви намаления на тези разходи може да са необходими, за да се осигури достатъчно финансиране за подкрепа на енергията от възобновяеми източници и по този начин да се спомогне за постигането на целите за възобновяема енергия, установена на равнище ЕИП ⁽⁷³⁾. От една страна, с цел да се избегне ситуация, в която предприятията, особено засегнати от финансовите разходи за подкрепа на възобновяемата енергия, имат значителен конкурентен недостатък, договарящите се страни могат да пожелаят да предоставят частична компенсация за тези допълнителни разходи. Без такава компенсация финансирането на подкрепата за възобновяемата енергия може да бъде неустойчиво и приемането от страна на обществеността на създаването на амбициозни мерки за подпомагане в областта на енергията от възобновяеми източници може да бъде ограничено. От друга страна, ако една такава компенсация е твърде висока или присъдена на твърде много потребители на електроенергия, общото финансиране на подкрепата за енергията от възобновяеми източници може да бъде застрашена, както и общественото приемане на подкрепата за възобновяемата енергия да бъде еднакво затруднено и нарушенията на конкуренцията и търговията могат да бъдат особено големи.
- (174) За оценката на държавна помощ, чрез която се компенсира финансирането на помощта за енергия от възобновяеми източници, Органът ще прилага само условията, посочени в настоящия раздел и в раздел 3.2.7.
- (175) С оглед да се гарантира, че помощта улеснява финансирането на помощ за енергия от възобновяеми източници, договарящите се страни ще трябва да гарантират, че допълнителните разходи, отразени в по-високите цени на електроенергията, които получателите на помощта трябва да понесат, се дължат единствено на помощта за енергия от възобновяеми източници. Тези допълнителни разходи не могат да надхвърлят размера на финансирането на помощта за енергия от възобновяеми източници ⁽⁷⁴⁾.
- (176) Помощта следва да бъде ограничена до сектори, които са изложени на риск за тяхната конкурентна позиция, поради разходите, произтичащи от финансирането на подкрепата за енергията от възобновяеми източници като функция от тяхната интензивност на електроенергията и излагането им на въздействието на международната търговия. Поради това помощта може да се предостави само ако предприятието принадлежи към секторите, изброени в приложение 3 ⁽⁷⁵⁾. Този списък е предназначен да бъде използван само за допустимост за тази конкретна форма на компенсация.
- (177) В допълнение, въз основа на факта, че някои сектори могат да бъдат разнородни по отношение на интензивността на електроенергията, дадена договаряща се страна може да включи определено предприятие в своята национална схема за предоставяне на намаления от разходи, произтичащи от подкрепа за възобновяема енергия, ако предприятието има интензивност на електроенергията от поне 20 % ⁽⁷⁶⁾ и принадлежи към сектор с интензивност на търговията от най-малко 4 % на равнището на ЕИП, дори ако не е част от сектор, изброени в приложение 3 ⁽⁷⁷⁾. За изчисляването на интензивността на електроенергията на предприятието трябва да се използват стандартни критерии за ефективност на потреблението на електроенергия за отрасъла, когато са налични.
- (178) В рамките на допустимия сектор договарящите се страни трябва да гарантират, че изборът на получатели е извършен въз основа на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии и че по принцип помощта се отпуска по един и същ начин за всички конкуренти в един и същ отрасъл, ако те се намират в сходно фактическо положение.
- (179) Органът ще счита помощта за пропорционална, ако получателите на помощта заплащат минимум 15 % от допълнителните разходи без намаление.
- (180) Въпреки това, като се има предвид значителното увеличение на допълнителните такси от възобновяема енергия през последните години, собствен принос в размер на 15 % от пълната такса за възобновяема енергия може да надхвърля това, което може да понесе едно предприятие, особено засегнато от тази тежест. Поради това при

⁽⁷³⁾ Директива 2009/28/ЕО определя задължителни цели по отношение на възобновяемите енергийни източници за всички държави членки. Исландия и Норвегия също са поели ангажмент за постигане на цели за енергия от възобновяеми източници съгласно директивата. Директивата не се прилага за Лихтенщайн.

⁽⁷⁴⁾ Най-прекият начин да се демонстрира причинно-следствената връзка е чрез позоваване на такса или налог върху цената на електроенергията, чиято цел е да се финансира енергията от възобновяеми източници. Непряк начин да се демонстрират допълнителните разходи включва изчисляване на въздействието от по-големите нетни разходи за доставчиците на електроенергия от зелените сертификати и изчисляване на въздействието върху цената на електроенергията, като се приема, че доставчикът прехвърля по-големите нетни разходи по-нататък по веригата.

⁽⁷⁵⁾ В насоките си Комисията счита, че такива рискове съществуват за сектори, които са изправени пред интензитет на търговията от 10 % на равнището на ЕС, когато интензивността на електроенергията на сектора достигне 10 % на равнището на ЕС. Освен това подобен риск съществува в сектори, които са изправени пред по-ниска степен на риск за търговията, но най-малко 4 %, и имат много по-висока интензивност на електроенергията от поне 20 % или които са икономически подобни (напр. поради взаимозаменяемостта). Също така сектори с леко по-ниска интензивност на електроенергията, но най-малко 7 %, и с много висока степен на риск за търговията от най-малко 80 %, ще се сблъскат с еднакъв риск. Списъкът на допустимите отрасли е изготвен въз основа на това. И накрая, следните сектори са включени, тъй като те са икономически подобни на изброените сектори и произвеждат взаимозаменяеми продукти (леене на стомана, леки метали и цветни метали въз основа на взаимозаменяемост с леене на чугун; рециклиране на сортирани отпадъци въз основа на взаимозаменяемост с първични продукти, включени в списъка).

⁽⁷⁶⁾ Подробности за това как се изчислява интензивността на електроенергията на едно предприятие са посочени в приложение 4.

⁽⁷⁷⁾ Този тест може да се прилага и за предприятията от сектора на услугите.

необходимост договарящите се страни имат възможността допълнително да ограничат размера на разходите, произтичащи от финансовата помощ за възобновяема енергия, която трябва да бъде платена на равнище на предприятията, до 4 % от брутната добавена стойност ⁽⁷⁸⁾ на съответното предприятие. За предприятията, които имат интензивност на електроенергията от поне 20 %, договарящите се страни могат да ограничат общата сума, която трябва да се изплати, на 0,5 % от брутната добавена стойност на съответното предприятие.

- (181) Когато договарящите се страни решат да приемат ограниченията от съответно 4 % и 0,5 % от брутната добавена стойност, тези ограничения трябва да се прилагат към всички допустими предприятия.
- (182) Договарящите се страни могат да вземат мерки, за да гарантират, че данните за брутната добавена стойност, използвани за целите на настоящия раздел, обхващат всички съответни разходи за труд.
- (183) Договарящите се страни могат да предоставят помощта под формата на намаление на таксите или като фиксирана годишна сума за компенсация (възстановяване на данъци), или като комбинация от двете ⁽⁷⁹⁾. Когато помощта се предоставя под формата на намаление на таксите, трябва да се създаде механизъм за последващ мониторинг, за да се гарантира, че всяка надплатена помощ ще бъде възстановена преди 1 юли следващата година. Когато помощта се отпуска под формата на фиксирана годишна сума за компенсация, трябва да бъде изчислена на базата на исторически данни, т.е. наблюдаваните нива на потребление на електроенергия и брутната добавена стойност за дадена базова година. Размерът на компенсацията не надвишава размера на помощта, която предприятието би получило през базовата година, като се прилагат параметрите, определени в настоящия раздел.

3.7.3. Преходни правила за помощта, отпускана за намаляване на тежестта, свързана с подкрепа за финансирането на енергия от възобновяеми източници

- (184) Договарящите се страни трябва да прилагат критериите за допустимост и пропорционалност, предвидени в раздел 3.7.2, не по-късно от 1 януари 2019 г. Помощта, предоставена по отношение на периода преди тази дата, ще бъде считана за съвместима, ако удовлетворява същите критерии.
- (185) Освен това Органът счита, че всички помощи, отпуснати за намаляване на тежестта, свързана с подкрепа за финансирането на енергия от възобновяеми източници, по отношение на годините, предшестващи 2019 г., могат да бъдат обявени за съвместими с функционирането на Споразумението за ЕИП, доколкото са в съответствие с план за приспособяване.
- (186) За да се избегнат резките смущения в отделно предприятие, този план за приспособяване трябва да доведе до постепенното приспособяване към равнищата на помощите, получени в резултат на прилагането на критериите за допустимост и пропорционалност, предвидени в раздел 3.7.2.
- (187) Доколкото тези помощи са предоставени по отношение на периода преди датата на прилагане на настоящите насоки, планът трябва също да предвижда постепенно прилагане на критериите за този период.
- (188) Доколкото помощ под формата на намаляване или освобождаване от тежестта, свързана с подкрепа за финансирането на енергия от възобновяеми източници, е била отпусната преди датата на прилагане на настоящите насоки, на предприятия, които не са допустими съгласно раздел 3.7.2., такава помощ може да бъде обявена за съвместима, при условие че планът за приспособяване предвижда минимален собствен принос от 20 % от допълнителните разходи за таксата без намалението, който да бъде въведен постепенно и най-късно до 1 януари 2019 г.
- (189) Планът за приспособяване трябва да взема под внимание всички съответни икономически фактори, свързани с политика за възобновяема енергия.
- (190) Планът за приспособяване трябва да бъде одобрен от Органа.
- (191) Планът за приспособяване се съобщава на Органа най-късно 12 месеца след датата на прилагане на настоящите насоки.

3.8. *Потоц за енергийна инфраструктура*

- (192) Наличието на модерна енергийна инфраструктура е от решаващо значение за интегрирания енергиен пазар, който е важен за енергийната сигурност на ЕИП, и за създаване на условия ЕИП да постигне своите по-обща цели във връзка с климата и енергетиката. Комисията е оценила общите необходими инвестиции в енергийна инфраструктура

⁽⁷⁸⁾ Подробности за това как се изчислява брутната добавена стойност на едно предприятие са посочени в приложение 4.

⁽⁷⁹⁾ Използването на фиксирани годишни компенсации (възстановяване на данъци) има предимството, че освободените фирми са изправени пред същото увеличение на пределните разходи за електроенергия (т.е. същото увеличение в разходите за електроенергия за всеки допълнителен потребен мегаватчас), като по този начин се ограничават потенциалното нарушаване на конкуренцията в рамките на сектора.

от европейско значение в периода до 2020 г. в размер на около 200 млрд. евро ⁽⁸⁰⁾. Тази оценка се основава на оценката на необходимата инфраструктура, за да се даде възможност на Европейския съюз да изпълни общите цели на политиката по отношение на завършването на вътрешния енергиен пазар, като се гарантира сигурността на доставките и се даде възможност за интегриране на възобновяемите източници на енергия. Когато пазарните оператори не могат сами да изградят необходимата инфраструктура, може да е необходима държавна помощ, за да се преодолеят пазарните неефективности и да се гарантира задоволяване на значителните инфраструктурни нужди на ЕИП. Това се отнася най-вече за инфраструктурни проекти с трансгранично въздействие или такива, които допринасят за регионалното сближаване. Помощта за енергийна инфраструктура следва по принцип да бъде инвестиционна помощ, включително нейната модернизация и обновяване.

3.8.1. Цел от общ интерес

- (193) Енергийната инфраструктура представлява предпоставка за добре функциониращ енергиен пазар. Поради това помощта за енергийната инфраструктура подсилва вътрешния енергиен пазар. Тя укрепва стабилността на системата, адекватността на производството на електроенергия, интегрирането на отделните енергийни източници и доставките на енергия в по-слабо развити мрежи. Поради това Органът счита, че помощта за енергийната инфраструктура води до положителни ефекти за вътрешния пазар и по този начин допринася за цел от общ интерес.

3.8.2. Необходимост от държавна намеса

- (194) Инвестициите в енергийна инфраструктура често се характеризират с пазарна неефективност. Пазарната неефективност, която може да възникне в областта на енергийната инфраструктура, е свързана с проблеми във връзка с координацията. Различните интереси на инвеститорите, несигурността във връзка с резултата от сътрудничеството и мрежовите ефекти могат да възпрепятстват разработването на проект или изготвянето на ефективен проект. Същевременно енергийната инфраструктура може да генерира значителни положителни външни последици, при което разходите и ползите от инфраструктурата могат да бъдат разпределени по асиметричен начин сред отделните пазарни участници и договарящите се страни.
- (195) С оглед на преодоляването на пазарните неефективности, посочени в точка 194, енергийната инфраструктура обикновено подлежи на регулиране на тарифите и на достъпа, както и на изисквания за отделяне съгласно законодателството за вътрешния енергиен пазар ⁽⁸¹⁾.
- (196) По отношение на финансирането, отпускането на държавна помощ е начин за преодоляване на пазарната неефективност, различен от задължителните потребителски тарифи. Следователно, за да се докаже нуждата от държавна помощ в областта на енергийната инфраструктура, се прилагат принципите, описани в точки 197 и 198.
- (197) Органът счита, че за проектите от общ интерес, определени въз основа на Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸²⁾ за интелигентните мрежи, и за инфраструктурните инвестиции в подпомагани региони пазарните неефективности от гледна точка на положителни външни последици и проблеми с координацията са от такова естество, че финансирането посредством тарифи може да се окаже недостатъчно и може да се предоставя държавна помощ.
- (198) За енергийните инфраструктурни проекти, попадащи в обхвата на точка 197 и частично или изцяло освободени от законодателството за вътрешния енергиен пазар, както и за проектите, които не попадат в обхвата на точка 197, Органът ще извърши оценка на всеки отделен случай на необходимостта от държавна помощ. В своята оценка Органът ще вземе под внимание следните фактори: i) в каква степен пазарната неефективност води до недостатъчно добро предлагане на необходимата инфраструктура; ii) до каква степен инфраструктурата е отворена за достъп от трети страни и предмет на тарифно регулиране; и iii) до каква степен проектът допринася за сигурността на енергийните доставки в ЕИП.
- (199) За проектите за нефтени инфраструктури Органът приема, че няма нужда от държавна помощ. Въпреки това договарящите се страни могат да отпускат държавна помощ при изключителни обстоятелства, когато са надлежно обосновани.

⁽⁸⁰⁾ Работен документ на службите на Комисията, Energy infrastructure investment needs and financing requirements („Необходими инвестиции и потребности от финансиране за енергийната инфраструктура“), 6.6.2011 г., SEC(2011) 755, стр. 2.

⁽⁸¹⁾ Регулирането на вътрешния пазар в областта на енергетиката по-специално включва Директива 2009/72/ЕО, Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94), Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1), Регламент (ЕО) № 714/2009 и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

⁽⁸²⁾ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39).

3.8.3. Целесъобразност

- (200) Органът счита, че тарифите ⁽⁸³⁾ са подходящи първични средства за финансиране на енергийната инфраструктура. Въпреки това при проектите от общ интерес, интелигентните мрежи и инфраструктурните инвестиции в подпомаганите региони държавната помощ може да бъде сметана за подходящ инструмент за частично или цялостно финансиране на тази инфраструктура. В тези случаи пазарните неефективности често възпрепятстват пълното прилагане на принципа „потребителят плаща“, на който се основава регулирането на тарифите, тъй като увеличението на тарифите с цел финансиране на инвестиция в нова инфраструктура би било толкова значително, че ще обезкуражи влягането на инвестиции или използването на инфраструктурата от потенциалните клиенти.

3.8.4. Стимулиращ ефект

- (201) Стимулиращият ефект на помощта ще се оценява въз основа на условията, посочени в раздел 3.2.4.

3.8.5. Пропорционалност

- (202) Размерът на помощта трябва да бъде ограничен до необходимия минимум за постигане на преследваните инфраструктурни цели. По отношение на помощите за инфраструктура се приема, че съпоставителният сценарий представлява ситуация, в която проектът не би се осъществил. Следователно допустимите разходи са недостигът от финансиране.
- (203) Мерките за помощ за подкрепа в областта на инфраструктурата трябва да бъдат с интензитет на помощта, който не надхвърля 100 % от допустимите разходи.
- (204) Органът ще задължава договарящите се страни да посочват ясно и поотделно всяка друга мярка за помощ, която може да окаже въздействие върху мерките за помощ за инфраструктура.

3.8.6. Избягване на ненужни отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията

- (205) С оглед на съществуващите изисквания в законодателството на вътрешния енергиен пазар, насочени към подсилване на конкуренцията, Органът ще счита, че помощ за енергийна инфраструктура, която подлежи на регулирането на вътрешния пазар, не води до неправомерни нарушаващи ефекти.
- (206) В случай че дадена инфраструктура е частично или изцяло освободена или не подлежи на законодателството на вътрешния енергиен пазар и в случая на съоръженията за подземно съхранение на природен газ, Органът ще извършва оценка за всеки отделен случай на потенциалните нарушения на конкуренцията, като отчита по-специално степента на достъпа на трети страни до подпомаганата инфраструктура, достъпа до алтернативна инфраструктура и пазарния дял на получателя на помощта.

3.9. *Помощ за адекватност на производството на електроенергия*

- (207) С увеличавашия се дял на възобновяемите енергийни източници в производството на електроенергия в много договарящи се страни се наблюдава преход от система на относително стабилни и постоянни доставки към система с по-многобройни и по-малки доставки от различни източници. Този преход води до нови предизвикателства за гарантирането на адекватността на производството на електроенергия.
- (208) Освен това пазарните и регулаторните неефективности могат да доведат до недостатъчни инвестиции в производствен капацитет, например ако за цените за търговия на едро е определен таван и електроенергийните пазари не успяват да създадат достатъчни инвестиционни стимули.
- (209) В резултат на това някои договарящи се страни възнамеряват да въведат мерки, с които да гарантират адекватността на производството на електроенергия, обикновено чрез предоставяне на помощ на производителите за самото наличие на производствени мощности ⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸³⁾ Регулаторната рамка, заложена в директиви 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО, определя обосновката и принципите, които са в основата на регулирането на тарифите за достъпа до и използването на дадена инфраструктура, използвани от операторите на електро- и газопреносни и разпределителни системи, за да финансират инвестициите и поддръжката на тази инфраструктура.

⁽⁸⁴⁾ Комисията специално разгледа проблема с адекватността на производството на електроенергия в своето съобщение „Постигане на вътрешния пазар на електроенергия и извличане на максимални ползи от публичната намеса“ от 5 ноември 2013 г. (C(2013) 7243 final) и в свързания с него работен документ на службите на Комисията „Generation Adequacy in the internal electricity market — guidance on public interventions“ („Адекватност на производството на електроенергия на вътрешния пазар на електроенергия — насоки за публична намеса“) SWD(2013) 438 final от 5 ноември 2013 г.

3.9.1. Цел от общ интерес

- (210) Мерките за адекватността на производството на електроенергия могат да бъдат проектирани по много начини, под формата на инвестиционна и оперативна помощ (по принцип само срещу ангажимент за доставка на електроенергия), и с тях могат да се преследват различни цели. Те могат например да бъдат насочени към преодоляване на краткосрочни опасения във връзка с липсата на гъвкави производствени мощности, за да се отговори на евентуални резки колебания в променливото производство на вятърна и слънчева енергия, или може да бъде определена цел за адекватността на производството на електроенергия, която договарящите се страни могат да искат да осигурят независимо от краткосрочните съображения.
- (211) Помощта за адекватността на производството на електроенергия може да противоречи на целта за постепенно премахване на субсидиите за дейности, вредни за околната среда, включително за изкопаеми горива. Поради това договарящите се страни следва да проучат алтернативни начини за постигане на адекватност на производството на електроенергия, които не се отразяват по отрицателен начин на целта за постепенно премахване на субсидиите за дейности, вредни за околната среда или за икономиката, например улесняване на управлението на енергопотреблението и увеличаване на капацитета за енергийна взаимосвързаност.
- (212) Конкретната цел, към която е насочена мярката, следва да бъде ясно определена, включително кога и къде се очаква да възникнат проблеми с адекватността на производството на електроенергия. Установяването на проблеми с адекватността на производството на електроенергия следва да бъде съгласувано с анализа на адекватността на производството на електроенергия, който се извършва периодично от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия в съответствие със законодателството в областта на вътрешния енергиен пазар ⁽⁸⁵⁾.

3.9.2. Необходимост от държавна намеса

- (213) Естеството и причините за проблемите с адекватността на производството на електроенергия и съответно необходимостта от държавна помощ, за да се гарантира адекватността на производството на електроенергия, следва да бъдат анализирани и определени количествено по подходящ начин, например от гледна точка на липсата на мощности за сезонните върхове на товарвания или периодите на върхово потребление, ако пазарът за търговия на дребно в краткосрочен план не успее да постигне съответствие между търсенето и предлагането. Единичната мярка за количествено определяне следва да бъде посочена и следва да се опише нейният метод на изчисляване.
- (214) Договарящите се страни следва ясно да покажат причините, поради които пазарът не може да се очаква да даде достатъчен капацитет при отсъствието на намеса, като се вземе предвид текущото пазарно и технологично развитие ⁽⁸⁶⁾.
- (215) В своята оценка, наред с други неща и когато е приложимо, Органът ще вземе под внимание следните елементи, които следва да бъдат предоставени от договарящата се страна:
- а) оценка на въздействието на променливото производство на електроенергия, включително от съседни системи;
 - б) оценка на въздействието на участието от страната на търсенето, включително описание на мерките за насърчаване на управлението на енергопотреблението ⁽⁸⁷⁾;
 - в) оценка на действителното или потенциалното наличие на междусистемни връзки, включително описание на проекти в етап на реализиране и планиране;
 - г) оценка на всички други елементи, които могат да доведат до или да изострят проблем с адекватността на производството на електроенергия, например регулаторни или пазарни неефективности, включително например тавани на цените за търговия на едро.

3.9.3. Целесъобразност

- (216) Помощта трябва да възнагражда единствено услугата с чиста наличност, предоставена от производителя, т.е. поемането на ангажимент за доставка на електроенергия и съответната компенсация за това, например като възнаграждение за предоставен мегаватт мощност. Помощта не следва да включва никакво възнаграждение за продажбата на електроенергия, т.е. възнаграждение за мегаватт час продадена енергия.

⁽⁸⁵⁾ Регламент (ЕО) № 714/2009, и по-специално член 8 относно задачите на ENTSO за електроенергия. По-специално методологията, разработена от операторите на електропреносни системи (ENTSO-E), Европейската асоциация на операторите на преносни системи, за нейните оценки на адекватността на производството на равнище ЕС, може да осигури валидна справка.

⁽⁸⁶⁾ Това развитие може да включва например развитието на пазарно обвързване, пазари в рамките на деня, балансиращи пазари и пазари на допълнителни услуги и съхранение на електроенергия.

⁽⁸⁷⁾ Комисията също така ще вземе под внимание планове, свързани с внедряването на интелигентни измервателни уреди в съответствие с приложение I към Директива 2009/72/ЕО, както и изискванията съгласно Директивата за енергийната ефективност.

(217) Мярката следва да бъде отворена и да осигурява подходящи стимули както за настоящи, така и за бъдещи производители и оператори, които използват взаимозаменяеми технологии, например оптимизация на потреблението или решения за съхранение на енергия. Поради това помощта следва да бъде предоставена чрез механизъм, който позволява потенциално различни срокове за изпълнение на проекти, съответстващи на необходимото време за реализиране на нови инвестиции от нови производители, които използват различни технологии. Освен това в мярката следва да се отчита до каква степен капацитетът за междусистемни връзки би могъл да реши евентуален проблем с адекватността на производството на електроенергия.

3.9.4. Стимулиращ ефект

(218) Стимулиращият ефект на помощта ще се оценява въз основа на условията, посочени в раздел 3.2.4 от настоящите насоки.

3.9.5. Пропорционалност

(219) Изчисляването на общата сума на помощта следва да доведе до положение, при което бенефициерите получават норма на възвръщаемост, която може да се счита за приемлива.

(220) Ще се счита, че конкурентна тръжна процедура, основана на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, която е ефективно насочена към определената цел, води до разумни ставки на възвръщаемост при обичайни обстоятелства.

(221) Мярката следва да съдържа вградени механизми, които да гарантират, че извънредни печалби не могат да възникнат.

(222) Мярката следва да бъде конструирана така, че да се гарантира, че цената, която се заплаща за наличност, автоматично бъде равна на нула, когато нивото на предлаганата мощност се очаква да бъде достатъчно, за да отговаря на нивото на търсената мощност.

3.9.6. Избягване на ненужни отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията

(223) Мярката следва да бъде проектирана по такъв начин, че да позволява включването на всички мощности, които могат да допринесат по ефективен начин за решаване на проблема с адекватността на производството на електроенергия, по-специално като се отчитат следните фактори:

а) участието на производители на електроенергия, използващи различни технологии, и на оператори, предлагащи мерки с равностойни технически показатели, например управление на търсенето, междусистемни връзки и съхранение. Без да се засяга точка 219, ограничението за участие може да бъде обосновано само въз основа на недостатъчно добри технически резултати, които са необходими за решаване на проблема с адекватността на производството на електроенергия. Освен това мярката за адекватността на производството следва да бъде отворена за потенциално агрегиране както на търсенето, така и на предлагането;

б) участието на оператори от други договарящи се страни, когато това участие е физически възможно, по-специално в регионален контекст, т.е. когато съответните мощности могат да бъдат физически предоставени на договарящата се страна, която прилага мярката, и могат да се изпълнят принудително определените в мярката задължения⁽⁸⁸⁾;

в) участие на достатъчен брой производители, за да се установи конкурентна цена за мощностите;

г) избягване на отрицателни ефекти върху вътрешния пазар, например поради ограничения на износа, тавани на цените за търговия на едро, ограничения за участие в тръжни процедури или други мерки, които подронват интегрирането на пазарите, включително пазарите в рамките на деня и пазарите на балансираща електроенергия.

(224) Мярката следва да:

а) не намалява стимулите за инвестиции в капацитет за междусистемни връзки;

б) не подкопава свързване на пазарите, включително балансиращите пазари;

в) не подронва инвестиционните решения за производствени мощности отпреди приемането на мярката или решения на операторите във връзка с пазара на балансираща електроенергия или пазара на допълнителни услуги;

⁽⁸⁸⁾ Схемите трябва да бъдат коригирани, в случай че са приети общи правила за улесняване на трансграничното участие в такива схеми.

- г) не подсилва неоправдано господстващото положение на пазара;
- д) отдава предпочитание на производители с ниски емисии на въглерод в случай на равностойни технически и икономически параметри.

3.10. Полож под формата на схеми за търгуеми разрешения

- (225) Схеми за търгуеми разрешения могат да бъдат създадени, за да се намалят емисиите от замърсители, например намаляване на емисиите на NO_x ⁽⁸⁹⁾. Те могат да включват държавна помощ, по-специално когато договарящите се страни предоставят разрешения и квоти на по-ниска от пазарната им стойност. Ако общата сума на разрешенията, издадени от договаряща се страна, е по-ниска от очакваните общи потребности на предприятията, цялостният ефект върху нивото на опазване на околната среда ще бъде положителен. На ниво отделно предприятие, ако предоставените разрешения не покриват общите очаквани потребности на предприятието, то трябва или да намали замърсяването, което предизвиква, и така да допринесе за подобряване на нивото на опазване на околната среда, или да купи на пазара допълнителни квоти и така да плати обезщетение за замърсяването.
- (226) Такива схеми за търгуеми разрешения се смятат за съвместими с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- а) схемата за търгуеми разрешителни трябва да бъде изградена по начин, който позволява постигането на целите по опазване на околната среда, надвишаващи целите, които следва да бъдат постигнати въз основа на стандартите на Съюза, задължителни за въпросните предприятия;
 - б) разпределението на квотите трябва да става по прозрачен начин, въз основа на обективни критерии и източници на данни с възможно най-високо качество, като общото количество от търгуеми разрешителни или квоти, предоставени на всяко предприятие на цена, по-ниска от пазарната им стойност, не трябва да надвишава предвидените потребности, изчислени в ситуация без схема за търгуеми разрешителни;
 - в) методиката за разпределение на квотите не трябва да облагодетелства някои предприятия или сектори, освен ако това е оправдано от логиката за опазване на околната среда на самата схема или когато такива правила са необходими за постигане на съгласуваност с други политики, свързани с опазване на околната среда;
 - г) новонавлизащите предприятия на пазара по принцип не получават разрешителни или квоти при благоприятни условия отколкото съществуващите предприятия, действащи на същите пазари. Предоставянето на повече квоти на съществуващите инсталации в сравнение с новонавлизащите на пазара не трябва да води до издигането на неоправдани бариери пред навлизане на нови предприятия на пазара.
- (227) Органът ще оценява необходимостта и пропорционалността на държавната помощ в рамките на схеми за търгуеми разрешения според следните критерии:
- а) изборът на получатели трябва да се основава на обективни и прозрачни критерии и помощта трябва да се предоставя по принцип по еднакъв начин за всички конкуренти в един и същ сектор, ако са в сходно фактическо положение;
 - б) състезателното наддаване трябва да води до съществено увеличение на производствените разходи за всеки сектор или категория отделни получатели;
 - в) същественото увеличение на производствените разходи не може да се прехвърля върху потребителите, без да доведе до значително намаляване на продажбите. Анализът може да бъде извършен въз основа на преценки на ценовата еластичност на продукта за съответния сектор, наред с други фактори. За да се прецени доколко нарастването на разходите поради схемата с търгуеми разрешения не може да бъде прехвърлено върху потребителите, може да се използва предварителната преценка на пропуснатите продажби, както и тяхното въздействие върху печалбата на дружеството;
 - г) отделните предприятия в сектора не трябва да имат възможността да намалят нивата на емисии, за да направят цената на сертификатите приемлива. Невъзможността да се намали консумацията може да бъде показана чрез позоваване на нива на емисии, произтичащи от най-добрите технологии в ЕИП, и използването им като еталон. Всяко предприятие, което постигне нивото на най-добрата технология, може да се възползва в

⁽⁸⁹⁾ Дело С-279/08 Р, Европейска комисия/Кралство Нидерландия, Сборник, 2011 г., стр. I-7671.

най-добрия случай от квота, съответстваща на увеличението в производствените разходи поради схемата за търгуеми разрешения при използването на най-добрата технология, и което не може да бъде прехвърлено върху потребителите. Всяко предприятие, при което опазването на околната среда е на по-ниско ниво, ползва по-малка квота, съответстваща на неговите показатели за околната среда.

3.11. *Помощ за преместване на предприятия*

- (228) Целта на инвестиционната помощ за преместване на предприятия е да създаде индивидуални стимули за намаляване на отрицателните външни последици чрез преместване на предприятия, причиняващи значително замърсяване в райони, където такова замърсяване ще има по-малко вреден ефект, което ще намали външните разходи. Следователно помощта може да бъде оправдана, ако преместването е извършено по екологични причини, но трябва да се избягва отпускане на помощ за всякакви други цели.
- (229) Инвестиционна помощ за преместване на предприятия поради съображения за опазване на околната среда се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, ако са спазени условията, посочени в раздели 3.2.4 и 3.2.7, както и следните кумулативни условия:
- промяната на местоположението трябва да се диктува от съображения за екологична защита или превенция и да е наредена чрез административно или съдебно решение на компетентен държавен орган или да бъде договорена между предприятието и компетентния държавен орган;
 - предприятието трябва да отговаря на най-стриктните екологични стандарти, прилагани в новия регион на местоположение.
- (230) Получателят може да бъде:
- предприятие, установено в градска зона или в специална защитена територия, определена в Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽⁹⁰⁾, което законно извършва (т.е. отговаря на всички правни изисквания, включително всички екологични стандарти, приложими за него) дейност, причиняваща голямо замърсяване, и което поради местоположението му трябва да се премести в по-подходяща зона; или
 - предприятие или съоръжение, попадащо в приложното поле на Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹¹⁾ (Директивата Севезо III).
- (231) С цел да се определи сумата на допустимите разходи в случай на помощи за преместване, Органът ще взема предвид по-специално:
- следните ползи:
 - печалбата от продажбата или отдаването под наем на изоставените съоръжения или земя;
 - компенсацията, изплатена в случай на отчуждаване;
 - всички други придобивки, свързани с преместването на съоръженията, по-специално печалбите, получени от подобряване на използваната технология, свързано с преместването, и счетоводните печалби, свързани с по-доброто използване на съоръженията;
 - инвестициите, свързани с всяко увеличение на мощностите;
 - следните разходи:
 - разходите, свързани с покупката на земя или със строителството или покупката на нови съоръжения със същия капацитет като изоставените съоръжения;
 - всякакви глоби, наложени на предприятието за прекратяване на договора за наемане на земя или сгради, ако промяната на местоположението се извършва с цел изпълнение на административно или съдебно решение.
- (232) Интензитетите на помощта са определени в приложение 1.

⁽⁹⁰⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽⁹¹⁾ Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 1).

4. Оценка

- (233) За да се гарантира допълнително, че нарушаването на конкуренцията е ограничено, Органът може да изиска някои схеми за помощ да подлежат на ограничение във времето (обикновено 4 години или по-малко) и на оценката, посочена в точка 23. Ще се извършват оценки на схеми, при които потенциалът за нарушаване на конкуренцията е особено голям, т.е. когато съществува риск от значително ограничаване или нарушаване на конкуренцията, ако тяхното прилагане не бъде своевременно подложено на преглед.
- (234) Предвид целите на оценката и с оглед да не се възлага непропорционална тежест върху договарящите се страни и върху по-малките проекти за помощ, оценката ще се прилага само за схеми за помощ с големи бюджети на помощта, схеми с нови характеристики или когато се предвиждат значителни пазарни, технологични или регулаторни промени. Оценката трябва да се извърши от експерт, който е независим от предоставящия държавната помощ орган, въз основа на обща методика, предоставена от Органа. Оценката трябва да се оповести публично. Договарящата се страна трябва да обяви, заедно със схемата за помощ, проект на план за оценка, който ще бъде неразделна част от оценката на Органа по отношение на схемата.
- (235) В случай на схеми за помощ, изключени от обхвата на Общия регламент за групово освобождаване по изключение поради техния голям бюджет, Органът ще оцени съвместимостта на схемата за помощ, с изключение на плана за оценка, въз основа на критерии, определени в този регламент, а не в настоящите насоки.
- (236) Оценката трябва да бъде представена на Органа своевременно, за да може той да оцени възможното удължаване на схемата за помощ, и при всички случаи при изтичането на срока на схемата. Точният обхват и условия на всяка оценка ще бъдат определени в решението за одобряване на схемата за помощ. Всяка последваща мярка за помощ с подобна цел (включително всяко изменение на схемите, посочено в точка 235, трябва да взема под внимание резултатите от оценката.

5. Прилагане

- (237) Настоящите насоки се прилагат от датата на приемането им и заменят Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда, публикувани на 10 юни 2010 г. ⁽⁹²⁾ Те ще се прилагат до 31 декември 2020 г.
- (238) Органът ще прилага настоящите насоки към всички мерки за помощ, за които е постъпило уведомление и за които той трябва да вземе решение след влизането в сила на насоките, дори ако за проектите вече е постъпило уведомление преди публикуването им. Въпреки това индивидуална помощ, предоставена по одобрени схеми за помощ и за която Органът е уведомен съгласно задължението за индивидуално уведомяване за такива помощи, ще бъде оценявана в рамките на насоките, които се прилагат за одобрената схема за помощ, на която се базира индивидуалната помощ.
- (239) Неправомерната помощ за опазване на околната среда или помощ в областта на енергетиката ще се оценява в съответствие с правилата в сила към датата, на която се предоставя помощта, съгласно Известието на Органа за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ ⁽⁹³⁾ със следното изключение:

Неправомерната помощ под формата на намаления на финансовата подкрепа за енергия от възобновяеми източници ще се оценява в съответствие с разпоредбите на раздели 3.7.2 и 3.7.3.

Считано от 1 януари 2011 г., планът за приспособяване, предвиден в точка 185, включва и постепенно прилагане на критериите от раздел 3.7.2, и собствения принос, предвиден в точка 193. Преди тази дата Органът счита, че всяка помощ, предоставена под формата на намаления на финансовата подкрепа за електроенергия от възобновяеми източници, може да бъде обявена за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП ⁽⁹⁴⁾.

- (240) Индивидуалните помощи, отпуснати по неправомерна схема за помощ, ще бъдат оценявани според насоките, които се прилагат за неправомерната схема за помощ към момента, в който индивидуалните помощи са били предоставени. Ако получателят на индивидуална помощ е получил потвърждение от договаряща се страна, че той ще се възползва от оперативна помощ за подпомагане на енергия от възобновяеми източници и комбинирано производство на енергия по неправомерна схема за предварително определен период, тази помощ не може да бъде отпусната съгласно целия период при условията, определени в схемата по време на потвърждаването, доколкото помощта е съвместима с правилата, които са били приложими в момента на потвърждаването.

⁽⁹²⁾ ОВ L 144, 10.6.2010 г., стр. 1 и Притурка за ЕИП № 29, 10.6.2010 г., стр. 1.

⁽⁹³⁾ Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 154/07/COL (ОВ L 73, 19.3.2009 г., стр. 23).

⁽⁹⁴⁾ Органът счита, че тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, противоречаща на общия интерес.

- (241) С настоящото Органът предлага на договарящите се страни, въз основа на член 62, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, следните подходящи мерки във връзка с техните съответни схеми за помощ в областта на околната среда или енергетиката:

Договарящите се страни следва при необходимост да изменят тези схеми, за да ги приведат в съответствие с настоящите насоки, не по-късно от 1 януари 2016 г., със следните изключения:

- Когато е необходимо, съществуващите схеми за помощ по смисъла на част 1, член 1, параграф 1 от Протокол 3 ⁽⁹⁵⁾ относно оперативната помощ за подпомагане на енергията от възобновяеми източници и комбинираното производство на енергия само трябва да бъдат адаптирани към настоящите насоки, когато договарящите се страни удължат съществуващите схеми, трябва да уведомят повторно за тях след изтичане на 10-годишния срок или след изтичане на валидността на решението на Органа, или да ги променят ⁽⁹⁶⁾.
- Когато даден получател е получил потвърждение от договаряща се страна, че ще получи държавна помощ съгласно такава схема за предварително определен срок, помощта може да бъде предоставена за целия период съгласно условията, определени в схемата към момента на потвърждението.

- (242) Договарящите се страни се приканват да дадат своето изрично и безусловно съгласие за предложените подходящи мерки в срок от два месеца от датата на публикуване на настоящите насоки на уебсайта на Органа ⁽⁹⁷⁾. При липсата на отговор Органът ще приема, че съответната договаряща се страна не е съгласна с предложените мерки.

6. Докладване и мониторинг

- (243) В съответствие с Протокол 3 договарящите се страни трябва да представят на Органа годишни доклади.
- (244) Договарящите се страни трябва да гарантират, че се съхранява подробна документация за всички мерки по предоставянето на помощта. В тази документация трябва да се съдържа цялата информация, необходима за да се установи, че са изпълнени условията за допустимите разходи и максималния разрешен интензитет, когато са приложими. Тази документация трябва да се съхранява в срок от 10 години от датата на предоставяне на помощта и при поискване да се предоставя на Органа.

7. Преразглеждане

- (245) Органът може да вземе решение да преразгледа или измени настоящите насоки във всеки момент, ако това е необходимо поради причини, свързани с политиката в областта на конкуренцията, или за да се отчетат други политики и международни ангажменти на ЕИП.

⁽⁹⁵⁾ Протокол 3 към Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на надзорен орган и съд.

⁽⁹⁶⁾ Промяна е всяко изменение, което подлежи на уведомяване по смисъла на член 1, параграф 3 от Протокол 3.

⁽⁹⁷⁾ <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ИНТЕНЗИТЕТИ НА ПОМОЩТА ЗА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОМОЩ КАТО ЧАСТ ОТ ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ

Следните интензитети на помощта се прилагат за мерките за помощ за опазване на околната среда:

	Малки предприятия	Средни предприятия	Големи предприятия
Помощ за предприятия, които надхвърлят стандартите на Съюза или за повишаване на нивото на опазване на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза (помощ за придобиване на нови превозни средства)	60 % 70 % ако има екоиновация 100 % ако има тръжна процедура	50 % 60 % ако има екоиновация 100 % ако има тръжна процедура	40 % 50 % ако има екоиновация 100 % ако има тръжна процедура
Помощи за проучвания в областта на околната среда	70 %	60 %	50 %
Помощ за ранно адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза над 3 години	20 %	15 %	10 %
между 1 и 3 години преди влизане в сила на стандартите	15 %	10 %	5 %
Помощ за управление на отпадъци	55 %	45 %	35 %
Помощ за възобновяема енергия	65 %	55 %	45 %
Помощ за инсталации за комбинирано производство на енергия	100 % ако има тръжна процедура	100 % ако има тръжна процедура	100 % ако има тръжна процедура
Помощ за енергийна ефективност	50 % 100 % ако има тръжна процедура	40 % [100] % ако има тръжна процедура	30 % 100 % ако има тръжна процедура
Помощ за районни отоплителни и охладителни системи, използващи конвенционална енергия	65 % 100 % ако има тръжна процедура	55 % 100 % ако има тръжна процедура	45 % 100 % ако има тръжна процедура
Помощ за възстановяване на замърсени терени	100 %	100 %	100 %
Помощ за преместване на предприятия	70 %	60 %	50 %
Помощ под формата на търгуеми разрешителни	100 %	100 %	100 %
Помощ за енергийна инфраструктура	100 %	100 %	100 %
Районна отоплителна инфраструктура	100 %	100 %	100 %
Помощ за УСВ	100 %	100 %	100 %

Интензитетите на помощта, посочени в тази таблица, могат да бъдат увеличени с бонус от 5 процентни пункта за регионите, обхванати от член 61, параграф 3, буква в), или с бонус от 15 процентни пункта за регионите, обхванати от член 61, параграф 3, буква а) от Споразумението за ЕИП до максимум 100 % интензитет на помощта.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ТИПИЧНИ ДЪРЖАВНИ НАМЕСИ

- 1) Органът обмисля типични сценарии на държавни намеси, за да се повиши нивото на опазване на околната среда или да се укрепи вътрешният енергиен пазар.
- 2) В частност, по отношение на изчисляването на допустимите разходи въз основа на съпоставителен сценарий се предоставят следните насоки:

Категория помощ	Съпоставителен сценарий/допустими разходи ⁽¹⁾
Комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия	Съпоставимият сценарий е конвенционална производствена система за електроенергия или топлинна енергия със същия капацитет от гледна точка на ефективното производство на енергия.
Проучвания в областта на околната среда ⁽²⁾	Допустимите разходи са разходите за проучванията.
Възстановяване на замърсени терени	Разходите, направени за работите по възстановяване ⁽³⁾ , минус увеличението на стойността на земята ⁽⁴⁾ .
Районни отоплителни/охладителни производствени инсталации	Инвестиционните разходи за изграждане, разширяване, реконструкция на една или повече производствени единици, които са неразделна част от ефективните районни отоплителни и охладителни системи.
Управление на отпадъците ⁽⁵⁾	Допълнителна инвестиция в сравнение със стойността на конвенционалното производство, което не включва управление на отпадъците, със същите инвестиции в капацитет.
Помощ за надхвърляне на стандартите на Съюза	Допълнителните инвестиционни разходи се състоят от допълнителните инвестиционни разходи, необходими, за да надхвърли степенята на защита на околната среда, изисквана от стандартите на Съюза ⁽⁶⁾ .
Липса на стандарти на Съюза или национални стандарти	Допълнителните инвестиционни разходи се състоят от инвестиционните разходи, нужни за постигане на по-високо равнище на екологична защита от онова, което предприятията биха постигнали без екологична помощ.
Производство на електроенергия от ВЕИ	Допълнителните инвестиционни разходи, сравнени с разходите за конвенционални електроцентрали, със същия капацитет от гледна точка на ефективното производство на енергия.
Отопление от ВЕИ	Допълнителните инвестиционни разходи, сравнени с разходите за конвенционална отоплителна система, със същия капацитет от гледна точка на ефективното производство на енергия.
Производство на биогаз, който е подобрен до равнището на природен газ	Ако помощта е ограничена до подобряване на биогаз, съпоставителният сценарий представлява алтернативно използване на този биогаз (в това число изгаряне).
Биогорива и биогаз, използвани за транспорт	По принцип следва да се изберат допълнителните инвестиционни разходи, сравнени с тези на нормалните рафинерии, но Органът може да приеме алтернативен съпоставителен сценарий, ако е надлежно обоснован.
Използване на вторични промишлени продукти	В случай че вторичният продукт ще бъде изгубен, ако не бъде употребен: допустимите разходи са допълнителните инвестиции, необходими за използване на вторичния продукт, например топлообменник в случай на остатъчна топлоенергия. В случай че вторичният продукт трябва да бъде изхвърлен: съпоставителната инвестиция е изхвърлянето на отпадъка.

Категория помощ	Съпоставителен сценарий/допустими разходи ⁽¹⁾
Помощи под формата на схеми за търгуеми разрешения	Пропорционалността трябва да се демонстрира от отсъствието на прекомерно предоставяне на квоти.

(¹) Органът може да приеме алтернативни съпоставителни сценарии, ако са надлежно обосновани от договаряща страна.

(²) Това включва помощ за одити за енергийна ефективност.

(³) Екологичните щети, които трябва да бъдат поправени, трябва да включват щетите, свързани с качеството на почвата или на повърхностните или подпочвените води. Всички разходи, понесени от едно предприятие за възстановяване на неговия терен, без значение дали тези разходи могат да се отразят като дълготраен актив в счетоводния баланс, могат да се считат за приемлива инвестиция в случай на възстановяване на замърсени терени.

(⁴) Оценките на увеличението на стойността на земята, произтичащо от възстановяването, трябва да се извършат от независим експерт.

(⁵) Това се отнася до управлението на отпадъците на други предприятия и включва дейности по повторно използване, рециклиране и възстановяване.

(⁶) Разходите за инвестиции, направени, за да се постигне равнището на защита, наложено от стандартите на Съюза, не са допустими и трябва да бъдат приспаднати.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

СПИСЪК ⁽¹⁾ НА ДОПУСТИМИТЕ СЕКТОРИ ⁽²⁾ В РАЗДЕЛ 3.7.2

NACE	Описание
510	Добив на антрацитни и черни въглища
729	Добив на руди на цветни метали
811	Добив на строителни и декоративни скални материали, варовик, суров гипс, креда, доломит и шисти
891	Добив на минерални суровини за химическото производство и на естествени торове
893	Добив на сол
899	Добив на други неметални материали и суровини, неклассифицирани другаде
1032	Производство на плодови и зеленчукови сокове
1039	Преработка и консервиране на други плодове и зеленчуци
1041	Производство на растителни и животински масла и мазнини
1062	Производство на нишесте и нишестени продукти
1104	Производство на други недестилирани алкохолни напитки
1106	Производство на малц
1310	Подготовка и предене на текстилни влакна
1320	Производство на тъкани
1394	Производство на канапи, въжета, мрежи и изделия от тях
1395	Производство на нетъкани текстилни изделия, без облекло
1411	Производство на облекло от обработени меки кожи
1610	Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал
1621	Производство на фурнир и дървесни плочи
1711	Производство на дървесна маса
1712	Производство на хартия и картон
1722	Производство на домакински, санитарно-хигиенни и тоалетни изделия от хартия и картон
1920	Производство на рафинирани нефтопродукти
2012	Производство на багрила и пигменти
2013	Производство на други основни неорганични химични вещества

⁽¹⁾ Органът може да извърши преглед на списъка от приложение 3 въз основа на критериите, които се съдържат в бележка под линия 75, при условие че Органът е получил доказателство за това, че данните, на които се основава приложението, са се променили съществено.

⁽²⁾ Този списък и критериите, на които той се основава, не представят и не са от значение за бъдещата позиция на Органа относно риска от изместване на въглеродни емисии, свързан с търговия със СТЕ, за работата в контекста на разработването на правилата в тази област в рамката за 2030 г. на политиката в областта на климата и енергетиката.

NACE	Описание
2014	Производство на други основни органични химични вещества
2015	Производство на торове и азотни съединения
2016	Производство на полимери в първични форми
2017	Производство на синтетичен каучук в първични форми
2060	Производство на изкуствени и синтетични влакна
2110	Производство на основни фармацевтични продукти
2221	Производство на пластмасови листове, плочи, тръби и профили
2222	Производство на опаковки от пластмаси
2311	Производство на необработено плоско стъкло
2312	Формуване и обработване на плоско стъкло
2313	Производство на опаковки и домакинско стъкло
2314	Производство на стъклени влакна
2319	Производство и обработване на други изделия от стъкло, включително за техническа употреба
2320	Производство на огнеупорни изделия
2331	Производство на керамични плочки
2342	Производство на санитарна керамика
2343	Производство на керамични изолатори
2349	Производство на други керамични изделия
2399	Производство на изделия от други неметални минерали, неклассифицирани другаде
2410	Производство на чугун, стомана и феросплави
2420	Производство на тръби, кухи профили и фитинги за тях, от стомана
2431	Студено изтегляне на пръти
2432	Студено валцуване на тесни ленти
2434	Студено изтегляне на тел
2441	Производство на благородни метали
2442	Производство на алуминий
2443	Производство на олово, цинк, калай
2444	Производство на мед
2445	Производство на други цветни метали
2446	Преработка на ядрено гориво

NACE	Описание
2720	Производство на акумулаторни батерии и акумулатори
3299	Други разнообразни производства, неклассифицирани другаде
2011	Производство на промишлени газове
2332	Производство на тухли, керемиди и други строителни изделия от печена глина
2351	Производство на цимент
2352	Производство на вар и гипс
2451/2452/2453/2454	Леене на желязо, стомана, леки метали и други цветни метали
2611	Производство на електронни елементи
2680	Производство на магнитни и оптични носители, незаписани
3832	Рециклиране на сортирани отпадъци

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БРУТНАТА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ И ИНТЕНЗИВНОСТТА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯТА НА РАВНИЩЕ ПРЕДПРИЯТИЕ В РАЗДЕЛ 3.7.2

- 1) За целите на раздел 3.7.2 брутната добавена стойност (БДС) на предприятие означава брутната добавена стойност по факторни разходи, което е БДС по пазарни цени, намалена с косвените данъци, както и с всички субсидии. Добавената стойност по факторни цени може да се изчисли от оборота плюс капитализираното производство, плюс други оперативни приходи, плюс или минус измененията в складовите наличности, минус покупките на стоки и услуги ⁽¹⁾, минус други данъци върху продуктите, които са свързани с оборота, но не се приспадат, минус данъци и такси, свързани с производството. Като алтернатива, тя може да бъде изчислена и от брутния оперативен излишък, като се прибавят разходите за персонала. Приходите и разходите, класифицирани в счетоводството на предприятието като финансови или извънредни, се изключват от добавената стойност. Добавената стойност по факторни цени се изчислява на брутно равнище, тъй като корекциите на стойността (като амортизацията) не се изваждат ⁽²⁾.
- 2) За целите на прилагането на раздел 3.7.2 се използва средноаритметичната стойност от последните 3 години ⁽³⁾, за които има налични данни за БДС.
- 3) За целите на раздел 3.7.2 интензивността на електроенергията на дадено предприятие се определя като:
 - а) разходите за електроенергия на предприятието (както са изчислени съгласно точка 4 по-долу), разделени на
 - б) БДС на предприятието (както е изчислена в съответствие с точки 1 и 2 по-горе).
- 4) Разходите за електроенергия на едно предприятие се определят като:
 - а) потреблението на електроенергия на предприятието, умножено по
 - б) предполагаемата цена на електричеството.
- 5) За изчисляване на потреблението на електроенергия на предприятието трябва да се използват критерии за ефективност на потреблението на електроенергия за промишлеността, когато са налични. Ако не са налични, се използва средноаритметичната стойност през последните 3 години ⁽⁴⁾, за които има данни.
- 6) За целите на точка 4, буква б) по-горе предполагаемата цена на електроенергията е средната цена на дребно на електроенергията, приложими в договарящата се страна на предприятията с подобно ниво на потребление на електроенергия през последната година, за която има налични данни.
- 7) За целите на точка 4, буква б) по-горе предполагаемата цена на електроенергията може да включва пълните разходи за финансова подкрепа за електроенергия от възобновяеми източници, които ще бъдат прехвърлени на предприятието при липсата на намаления.

⁽¹⁾ За пояснение, понятието „стоки и услуги“ не включва разходите за персонал.

⁽²⁾ Код 12 15 0 в правната рамка, установена с Регламент (ЕО, Евратом) № 58/97 на Съвета от 20 декември 1996 г. относно структурната бизнес статистика (ОВ L 14, 17.1.1997 г., стр. 1), преработен чрез Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно структурната бизнес статистика (ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 13) и включен в точка 1 от приложение XXI към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 123/2008 (ОВ L 339, 18.12.2008 г., стр. 115 и Притурка за ЕИП № 79, 18.12.2008 г., стр. 24).

⁽³⁾ В случаите на предприятия, съществуващи от по-малко от една година, през първата година на дейността им могат да се използват прогнозни данни. Въпреки това договарящите страни следва да извършат последваща оценка в края на първата година на функциониране („година 1“), за да се провери допустимостта на предприятието и ограниченията на разходите (като процент от БДС), които се прилагат към него съгласно точка 183 от раздел 3.7.2. След тази последваща оценка договарящите страни следва да компенсират дружествата или да съберат дадените компенсации, в зависимост от случая. За година 2 следва да се използват данните от година 1. За година 3 следва да се използва средната аритметична стойност от данните за години 1 и 2. От година 4 нататък следва да се използва средноаритметичната стойност от данните за предходните 3 години.

⁽⁴⁾ Вж. бележка под линия 3.

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

МИННО ДЕЛО И ПРОИЗВОДСТВЕНИ СЕКТОРИ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ В СПИСЪКА ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ 3, С ИНТЕНЗИТЕТ НА ТЪРГОВИЯТА С ДЪРЖАВИ ИЗВЪН ЕИП ОТ ПОНЕ 4 %

Код по NACE	Описание
610	Добив на нефт
620	Добив на природен газ
710	Добив на железни руди
812	Добив на трошен камък, чакъл и пясък; добив на глина и каолин
1011	Преработка и консервиране на месо
1012	Производство и консервиране на месо от домашни птици
1013	Производство на месо и продукти от месо от домашни птици
1020	Преработка и консервиране на риба, ракообразни и мекотели
1031	Преработка и консервиране на картофи
1042	Производство на маргарин и подобни хранителни мазнини
1051	Мляко и млечни продукти, без сладолед
1061	Производство на мелничарски продукти
1072	Производство на сухари и бисквити; производство на консервирани сладкарски стоки и торти
1073	Производство на макарони, юфка, кус-кус и подобни макаронени изделия
1081	Производство на захар
1082	Производство на какао, шоколадови и захарни изделия
1083	Преработка на кафе и чай
1084	Производство на хранителни подправки и овкусители
1085	Производство на готови ястия
1086	Производство на детски, диетични и други хомогенизирани храни
1089	Производство на други хранителни продукти, неклассифицирани другаде
1091	Производство на готови храни (фуражи) за селскостопански животни
1092	Производство на готови храни за домашни любимци
1101	Производство на спиртни напитки
1102	Производство на вина от грозде
1103	Производство на ябълково и други плодови вина

Код по NACE	Описание
1105	Производство на пиво
1107	Производство на безалкохолни напитки; производство на минерални води и други бутилирани води
1200	Производство на тютюневи изделия
1391	Производство на плетени платове
1392	Производство на конфекционирани текстилни изделия, без облекло
1393	Производство на килими и текстилни подови настилки
1396	Производство на други текстилни изделия за техническа и производствена употреба
1399	Производство на други текстилни изделия, неклассифицирани другаде
1412	Производство на работно облекло
1413	Производство на горно облекло, без работно
1414	Производство на долно облекло
1419	Производство на друго облекло и допълнения за облекло
1420	Производство на изделия от кожа с козината
1431	Производство на чорапи и чорапогащи
1439	Производство на други трикотажни и плетени изделия
1511	Дъбене и апретиране на кожи; апретиране и багрене на кожухарски кожи
1512	Производство на кюфари, чанти и други изделия за пътуване, сарашки и седларски изделия
1520	Производство на обувки
1622	Производство на сглобени паркетни плочи
1623	Производство на дограма и други изделия за строителството
1624	Производство на опаковки от дървен материал
1629	Производство на други продукти от дърво; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене
1721	Производство на вълнообразен картон и опаковки от хартия и картон
1723	Производство на канцеларски материали от хартия и картон
1724	Производство на тапети и подобни стенни облицовки
1729	Производство на други изделия от хартия и картон
1813	Предпечатни услуги
1910	Производство на кокс и продукти на коксуването
2020	Производство на пестициди и други агрохимикали

Код по NACE	Описание
2030	Производство на бои, лакове и подобни продукти, печатарско мастило и китове
2041	Производство на сапун, миещи, почистващи и полиращи препарати
2042	Производство на парфюми и тоалетни продукти
2051	Производство на експлозиви
2052	Производство на лепила
2053	Производство на етерични масла
2059	Производство на други химични продукти, неклассифицирани другаде:
2120	Производство на лекарствени продукти
2211	Производство на гуми, външни и вътрешни; регенериране и възстановяване на гуми от каучук
2219	Производство на други изделия от каучук
2223	Производство на дограма и други изделия от пластмаси за строителството
2229	Производство на други изделия от пластмаси
2341	Производство на керамични домакински и декоративни изделия
2344	Производство на други керамични изделия за техническа употреба
2362	Производство на изделия от гипс за строителството
2365	Производство на влакнесто-циментови изделия
2369	Производство на други изделия от бетон, гипс и цимент
2370	Рязане, профилиране и обработване на строителни и декоративни скални материали
2391	Производство на абразивни изделия
2433	Студено формуване или прегъване на продукти от стомана
2511	Производство на метални конструкции и части от конструкции
2512	Производство на метална дограма
2521	Производство на котли за централно отопление и радиатори
2529	Производство на цистерни, резервоари и контейнери, от метал
2530	Производство на парни котли, без котли за централно отопление
2540	Производство на въоръжение и боеприпаси
2571	Производство на кухненски прибори и ножарски изделия
2572	Производство на строителен и мебелен обков
2573	Производство на сечива и инструменти

Код по NACE	Описание
2591	Производство на варели и подобни съдове от стомана
2592	Производство на леки опаковки от метал
2593	Производство на изделия от тел, вериги и пружини
2594	Производство на свързващи елементи
2599	Производство на други метални изделия, неклассифицирани другаде
2612	Производство на монтирани печатни платки
2620	Производство на компютри и периферно оборудване
2630	Производство на съоръжения за комуникация
2640	Производство на битова електроника
2651	Производство на уреди и апарати за измерване, проверка, изпитване и навигация
2652	Производство на часовници и часовникови механизми
2660	Производство на облъчващо, електромедицинско и електролечебно оборудване
2670	Производство на оптични уреди и елементи и фотографска техника
2680	Производство на магнитни и оптични носители, незаписани
2711	Производство на електрически двигатели, генератори и трансформатори
2712	Производство на електроразпределителни и контролни апарати
2731	Производство на кабели от оптични влакна
2732	Производство на други електрически и електронни проводници и кабели
2733	Производство на електроинсталационни изделия
2740	Производство на електрически осветителни тела
2751	Производство на електрически домакински уреди
2752	Производство на неелектрически битови уреди
2790	Производство на други електрически съоръжения
2811	Производство на турбини и двигатели, без авиационни, автомобилни и мотоциклетни
2812	Производство на хидравлични помпи, хидравлични и пневматични двигатели
2813	Производство на други помпи и компресори
2814	Производство на арматурни изделия
2815	Производство на лагери, предавки и съединители
2821	Производство на пещи и горелки

Код по NACE	Описание
2822	Производство на подемно-транспортни машини
2823	Производство на офис техника и оборудване (без компютърна техника и периферни устройства)
2824	Производство на преносими инструменти с вграден двигател
2825	Производство на промишлено хладилно и вентилационно оборудване
2829	Производство на други машини с общо предназначение, неклаифицирани другаде
2830	Производство на машини за селското и горското стопанство
2841	Производство на машини за обработка на метал
2849	Производство на други обработващи машини
2891	Производство на машини и оборудване за металургията и леярството
2892	Производство на машини за добива и строителството
2893	Производство на машини и оборудване за преработка на храни, напитки и тютюн
2894	Производство на машини за текстил, облекло, кожи и кожени изделия
2895	Производство на машини за хартия, картон и изделия от хартия и картон
2896	Производство на машини за каучук или пластмаси
2899	Производство на други машини със специално предназначение, неклаифицирани другаде
2910	Производство на моторни превозни средства
2920	Производство на каросерии и купета за автомобили; производство на ремаркета и полуремаркета
2931	Производство на електронни и електрически части и устройства за автомобили
2932	Производство на други части и принадлежности за автомобили
3011	Строителство на плавателни съдове, без тези за отдих
3012	Строителство на плавателни съдове за отдих
3020	Производство на локомотиви, мотриси и вагони
3030	Производство на въздухоплавателни и космически средства и техните двигатели
3040	Производство на бойни военни автомобили
3091	Производство на мотоциклети и техните двигатели
3092	Производство на велосипеди и инвалидни колички
3099	Производство на други превозни средства, неклаифицирани другаде
3101	Производство на мебели за офиси и магазини
3102	Производство на кухненски мебели

Код по NACE	Описание
3103	Производство на матраци и дюшеци
3109	Производство на други мебели
3211	Сечене на монети
3212	Производство на бижутерийни и подобни изделия
3213	Производство на бижута имитация
3220	Производство на музикални инструменти
3230	Производство на спортни стоки
3240	Производство на игри и детски играчки
3250	Производство на медицински и зъболекарски инструменти и средства
3291	Производство на метли и четки